

JEDLIK ÁNYOS GIMNÁZIUM

SZÉKHELY: 1212 BUDAPEST, TÁNCICS MIHÁLY UTCA 92.

FELADATELLÁTÁSI HELY: 1214 BUDAPEST, TEJÚT UTCA 10-12.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2022

Tartalom

Tartalom.....	2
I. Iskolánk bemutatása	6
Pedagógiai hitvallás.....	6
II. Nevelési Program.....	7
A nevelés-oktatás megvalósítása a NAT alapján.....	7
Pedagógiai alapelveink	7
Nevelési-oktatási céljaink.....	8
A kulcskompetenciák fejlesztése	9
Feladataink	18
A nevelőmunka módszerei	28
Személyiségfejlesztés	29
Egészségnevelés, egészségfejlesztés	32
Környezettudatos életmódra nevelés	32
Ökológiai és társadalmi-gazdasági oktatási projekt	34
Egészségnevelés	35
Elsősegélynyújtás.....	36
A mindennapos testedzés lehetőségei.....	36
A szabadidős sportágak szerepe az önálló sportolásra nevelésben	37
Gyermek- és ifjúságvédelem	37
Közösségfejlesztés	39
Osztályközösségek	39
Iskolaközösség	39
A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnökök feladatai	40
Kiemelt figyelmet igénylő tanulók, esélyegyenlőség.....	42
A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók segítése	42
Az esélyegyenlőség érvényesülését segítő tevékenység	42

Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása	43
A tanulási, magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulók segítése	45
Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása	49
Tanulásmódszertani fejlesztő gyakorlatok az osztályfőnöki órákon	50
Tehetség, képesség kibontakoztatása	51
Versenyeztetés	52
Emelt szintű érettségire való felkészítés	52
A tanulók részvétele az intézményi döntési folyamatokban	53
Tanulmányok alatti vizsgák	57
III. Helyi tanterv	76
Tanított tárgyak és óraszámok	76
A) A 2019-ben vagy azt megelőzően beiskolázott osztályok számára	76
Emelt óraszámú képzés, szabadon tervezhető órák	82
B) A 2020-ban és azt követően beiskolázott osztályok számára	83
A tankönyvek kiválasztásának elvei	91
Választható tárgyak	91
Tanulásszervezési eljárások	92
A projekt módszer	93
Szóbeli és írásbeli számonkérés, a tanulók értékelése	94
Otthoni felkészüléshez előírt feladatok	98
Csoportbontás, egyéb foglalkozások	99
Tanítási órán kívüli iskolai tevékenység	100
<i>A tanulmányi kirándulások szervezésének általános elvei:</i>	101
A tanulók fizikai állapotának mérése	102
A tanulók jutalmazása, magatartás, szorgalom értékelése	103
A magatartás és a szorgalom helyi értékelése	104
Az iskolai könyvtár	106
A középszintű érettségi vizsga témakörei	108

Magyar nyelv és irodalom	109
Történelem	110
Idegen nyelvek: (angol, német, francia, spanyol, olasz, orosz).....	110
Matematika	110
Fizika	112
Kémia	113
Biológia.....	114
Földrajz	115
Informatika	117
Ének-zene	118
Vizuális kultúra	119
Ember- és társadalomismeret, etika	120
Dráma.....	121
Testnevelés.....	121
Magyar nyelv és irodalom	122
Történelem	123
Állampolgári ismeretek	124
Élő idegen nyelv.....	125
Matematika	125
Digitális kultúra.....	126
Biológia.....	128
Fizika	129
Földrajz	130
Kémia.....	132
Ének-zene	134
Vizuális kultúra	134

Dráma.....	135
Testnevelés.....	136
IV. Záró rendelkezések.....	137
Pedagógiai programunk nyilvánosságra hozatala.....	137
A pedagógiai program hatálybalépése és felülvizsgálata	137
Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai.....	138
A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása.....	139
Egyetértési nyilatkozat.....	140

I. Iskolánk bemutatása

Pedagógiai hitvallás

Iskolánkban kizárólag gimnáziumi képzés folyik négy- és nyolcévfolyamos formában. A gimnázium célja, hogy az általános iskolai nevelés-oktatás eredményeire építve, az általános iskolában szerzett tudást elmélyítve, felkészítse a tanulókat további tanulmányok folytatására. E cél érdekében a tágabb értelemben vett nevelőmunka folyamatában útmutatást, segítséget, szakmai támogatást adunk. Ez a szakmai segítség akkor hozhat kimagasló eredményt, ha a tanuló – életkori adottságaira is tekintettel elvárható mértékben – késztetést érez a tanuláshoz. Ilyen esetben lehet a folyamat sikeres, az iskola pedig jó hangulatú, harmonikus együttműködés színtere. Ez a Nevelőtestület céljainak, törekvéseinek és a tanulók érdekeinek egyaránt megfelel.

II. Nevelési Program

A nevelés-oktatás megvalósítása a NAT alapján

Iskolánk alapértéknek tekinti

- a demokratikus gondolkodást,
- a nemzettudatot és a hazaszeretetet,
- a társadalmi szolidaritást,
- a művészetek értékeit,
- az épített és a természetes környezetet,
- az egész életen át tartó tanulás megalapozását.

Pedagógiai alapelveink

Egész tevékenységünket ezen értékek közvetítésének szolgálatába állítjuk, működésünket ennek megfelelően szervezzük meg, eredményeinket az alapértékek szempontjából értékeljük.

Iskolánk, mint intézmény világnézeti, etnikai, politikai és vallási szempontból semleges, de nevelőmunkájában nem zárkózik el vallási és világnézeti információk közvetítésétől. Ennek megfelelően az európai kultúrkörben elfogadott általános értékrend megalapozásán munkálkodva közvetíti a magyar oktatásügy hagyományai szerint kialakult, de a mai szabályozásban is előírt tananyagot. E követelményrendszernek megfelelő személyiségek fejlesztésére, a közvetített értékekhez igazodó magatartás, viselkedés és életmód gyakorlásának készítésére helyezi a hangsúlyt pedagógiai tevékenységében.

Támogatjuk a változó körülményekhez alkalmazkodó, a megtanult ismereteket alkotó módon használó személyiség kibontakoztatását.

A hátrányos megkülönböztetés tilalma

Iskolánk fellép mindennemű hátrányos megkülönböztetés ellen. Befogadjuk az elvárt színvonalon tanulni képes fogyatékkal élő gyermekeket, mindazokat, akik az integrált képzés keretében egészséges társaikkal haladni tudnak, velük

összemérhető fejlődésre képesek. Testi, érzékszervi, vagy magatartási, beilleszkedési gondokkal küzdő fiatalok esetén szakemberek segítségét vesszük igénybe és gondoskodunk arról, hogy ez a szülőnek többletköltséget ne jelentsen.

Tanulóközpontú pedagógiai gyakorlat

Tevékenységünk egészének megszervezése során arra törekszünk, hogy a tanulók a törvényben biztosított jogaikon túl (biztonság, egészséges környezet, személyiségi jogok védelme stb.) olyan nevelésben részesüljenek, mely egyéni fejlődésüket, tehetségük kibontakoztatását a lehető legjobban szolgálja. E felfogás mélyen gyökereződött az iskola hagyományrendszerébe, kialakult pedagógiai gyakorlatába. A kiemelkedő tanulói teljesítmények mögött nem csak a tanulói akarat, az önzetlen pedagógus, hanem a szülői ház együttműködő segítsége is fellelhető.

Az egyéni fejlesztés érdekében a széleskörű módszertani eszköztár, tudás birtokában lévő pedagógusok az egyéni képességek felismerését, felismertetését, kibontakoztatását tartják követendő oktatási-nevelési programnak.

Célunk, az élsportolói osztály tanulóinak az iskolán kívüli terheléshez igazított rugalmas időbeosztás, tanrend kialakítása. A beiratkozást követően felvesszük a sportegyesületekkel a kapcsolatot, és intézményünk lehetőségeihez mérten az edzésrendhez igazodó órarend összeállításával támogatjuk a sportolókat.

Nevelési-oktatási céljaink

Olyan emberekké kívánjuk nevelni diákjainkat, akik képesek egészséges életvitelre, testi, szellemi és erkölcsi szempontból egyaránt ép életmódra, rendelkeznek az önképzés, a megújulás és a helyes alkalmazkodás képességével, akikre jellemző a kötelességtudat, a munka tisztelete és megbecsülése, a tudás értékelése. Fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink tudatában megjelenjen a család, mint a társadalom elemi közössége és az értékrend középpontjában a hazaszeretet.

Célunk a szilárd, biztos ismereteket nyújtó, a munkába állást és a továbbtanulást egyaránt biztosító ismeretek átadása, a tanulók képességeinek és személyiségének

sokoldalú kibontakoztatása saját életének és egyéniségének javára. A társadalom és az egyén számára fontos, elfogadott és betartandó erkölcsi értékek elmélyítése.

Ezekhez a célokhoz az általános műveltség, a tudás megalapozása, az elméleti és szakmai ismeretek átadása vezet, olyan általános műveltség nyújtása, melyben kiemelt szerepet kap a nemzeti kultúra közvetítése.

Fontosnak tartjuk a pedagógusok módszertani kultúrájának korszerűsítését, a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztését és megerősítését. Célunk a szakszerű kompetenciafejlesztés, melyben a módszertanilag felkészült tanárok korszerű eszközökkel, a tanulókat alkotásra, egyéni és egyedi munkára ösztönzik.

A kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszótt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemezi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

Kulcskompetenciák

- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A digitális kompetenciák
- A tanulás kompetenciái
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának,

a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséri és a helyzetnek megfelelően alakítja. Képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttérére, környezetére és igényeire/érdeklődésére szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alpműveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket.

A matematika terén a pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A kulcskompetenciák fejlesztése korszerű módszerekkel, eljárásokkal, feladatokkal valósul meg. A digitális kompetenciafejlesztés felöleli:

- a tantárgyi ismeretek bővítését, rendszerezését,
- a kooperatív munkaformák alkalmazásával a szociális kompetenciák fejlesztését,
- az IKT eszközök készség szintű alkalmazásának fejlesztését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A digitális kompetencia a természetnek, az IST szerepének és lehetőségeinek értését, alapos ismeretét jelenti a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. Az egyénnek értenie kell, miként segíti az IST a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket.

A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Ide tartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú

szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IST alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IST használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és életpasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást, támogatást.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IST eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára

és tudásának másokkal való megosztására saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd, tanulás iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység. Felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, továbbá a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatának a megértése.

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, figyelembe vesszük és megértjük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltünk, és empátikusak

vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Ide tartozik még a társadalmi- gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét. Ide tartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása is.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken – a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig – hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján.

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása). Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi

sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét is jelenti.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgzó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt.

Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

A kreativitás, az önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát,

a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Ide tartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

Feladataink

- készség- és képességfejlesztés,
- szocializálás,
- családi élet értékeinek elfogadtatása,
- közösségért érzett erkölcsi felelősség kialakítása,
- demokratikus magatartás és közösségformálás képességének kialakítása,
- élethosszig tartó tanulás és önképzés igényének kialakítása,
- helyes önértékelés, döntésképeség fejlesztése,
- erkölcsös, etikus életvitel normáinak elmélyítése,
- az alkotás örömeinek, sikerélményhez jutásnak biztosítása.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Kiemelt fejlesztési feladataink a kulcskompetenciákra épülnek. Az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Énkép és önismeret

Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, aktivitásának mértéke, színvonala is nagyban függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól.

A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezetet szervezünk a tanulók számára. A Nemzeti alaptantervben megnevezett nevelési értékek abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a tanulók maguk is aktív részeseivé válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának. Ahhoz, hogy tanulóink képesek legyenek énképükbe integrálni az újabb és újabb ismereteket, folyamatosan gondoskodnunk kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját nevelésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az önmegismerés és önkontroll, a feladatokkal vállalt felelősség, magatartást irányító tevékenység. A kiskamaszok énképe a róluk alkotott vélemények ellenére, az önmagukkal szemben támasztott követelmények, elvárások hatására is formálódik.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Mélyedjenek el a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységének, munkásságának tanulmányozásában. Ismerjék meg hazánk földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Segítsük elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel. Alapozzuk meg tanulóinkban a nemzettudatot, mélyítsük el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megbecsülését, előzzük meg a sztereotípiák és előítéletek kialakulását. Ösztönözzük a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására. Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Arra kell törekednünk, hogy tanulóink iskolás éveik alatt olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagodjanak, amelyek birtokában meg tudják majd találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Nem kevésbé fontos az sem, hogy európai identitásuk megerősödésével legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A fejlesztés kiemelt területei: a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság. A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Személyes tapasztalatok felhasználásával, a nemzetközi együttműködésről szerzett információkkal gazdagítjuk tudásukat. Fejlesztő feladat lehet az érvek gyűjtése meghatározott álláspontokhoz, melyek az EU híreihez kapcsolódnak. Fejlesztési cél, hogy növekedjék érzékenységük a

problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A civil életben fontos polgári lét alapjait segíti megteremteni. A társadalmi együttélés közös szabályait és követelményeit tudatosítjuk a tanulóknál. Olyan részképességek fejlesztésére kell gondolni, mint a konfliktuskezelés, az együttműködés, a közéleti szerep gyakorlása, a demokratizmus gyakorlatában elsajátítható felelősségvállalás, az előítéletek és a rasszizmus elutasítása. Alapvető feladat olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását. Ehhez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére épülő tanítás-és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudáselemek beépítése a helyi tanterv tartalmaiba. Alapvető szerepe van a gazdasági nevelésben annak, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak. Ehhez mérlegelni kell a választásban a termék értékeit, a pénzzel való gazdálkodást. Okos döntést kell hozni, amihez az iskolai nevelésben az okos gazdálkodás alapjait, a gazdálkodási képességet is fejleszteni kell. Tudatosítani kell, hogy a gazdálkodás életünk része (termékelemzésekkel, a „Vásárlói kosár” vizsgálatával). Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekek kapcsolatát. Nem csak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is.

Ezért kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére és a személyiség fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy el tudjanak igazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

Környezettudatosságra nevelés

Átfogó célja, hogy az élő természet és a társadalmak fenntartható fejlődését segítse megértetni a nevelésben. A szemléletformálás pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben. Mindez úgy valósítható meg, ha figyelmet fordítunk a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. A tantárgyak lehetőségei szerint, minden évfolyamon lehetőség

van a környezetkímélő magatartás felismertetésére, adott helyzetek kritikus megítélésére.

Természettudományos nevelés

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, valamint a mindezek emberi alkalmazása során kifejtett tevékenységek természetire gyakorolt hatásának az ismerete.

Ezeknek az ismereteknek a birtokában az egyén megérti a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok formálódásában, az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalom egészében (a döntéshozatallal, értékekkel, erkölcsi kérdésekkel, kultúrával kapcsolatosan).

A természettudományos kompetencia birtokában az egyén képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlatias módon tudja a tudását alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában. Kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. Képes

és akar cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében lokálisan, és globális vonatkozásokban egyaránt.

A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és a fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja – különösen a tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásával kapcsolatban.

A tanulás tanítása

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát és szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait. Törekedjen a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a tapasztalás és kombináció, valamint a következtetés és problémamegoldás fejlesztésére. A tanulás az iskola alapfeladata, amely magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlesztését. Az elemi készségeknek az optimális kiépülése és optimális gyakorlottsága nélkül homokra épül a tanítás gyakorlata, a kutatások pedig azt mutatják, hogy ebben az életkorban az elemi készségek fejlettsége szorosan összefügg az intelligencia fejlettségével. Vagyis az elemi készségeknek az optimális szintű elsajátítása kulcsfontosságú feladat. Ennek az a feltétele, hogy ismerjük az optimális elsajátítás kritériumait és az azokhoz viszonyítva elért szinteket.

Gondolkodási képességek: kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, hatékony tanulás, érvelési képesség. Minden műveltségi területen (illetve tantárgyban) gondot kell fordítani a kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztésére, beleértve mind a valós, mind a virtuális csatornákon keresztül felfogott jelek befogadását, értelmezését és megválaszolását. Az iskolának az elektronikus média hatásmechanizmusainak megértésére, általában a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására, szelektív használatára kell nevelnie. Olyan fiatalokat

kell kibocsátania, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden nevelő teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon annak szerkezetével, hozzáféréssel, elsajátításával kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. A tanulók tegyenek szert fokozatos önállóságra a tanulás tervezésében. Vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása főleg a következőket foglalja magában:

- az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása;
- az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése;
- a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív csoportmunka;
- az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása;
- a gondolkodási kultúra művelése, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása;
- az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása;
- az alapkészségek kialakítása (az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése).

A tanulás fontos színtere és eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulás lehetőségei, amelyhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen, hiszen informatikai szolgáltatásai az iskolai tevékenység teljességére irányulnak. Használatának technikáját, módszereit — az önálló ismeretszerzés érdekében — a tanulóknak el kell sajátítaniuk. Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, igazodjanak el a lakóhelyi, az iskolai, valamint a regionális és országos könyvtárakban. Ismerjék a könyvtári rendszert, a könyvtárban való keresés módját, a keresést támogató eszközöket, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. Sajátítsák el az

adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás átadásának képessége.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes nagy hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végig gondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb lehetőségek kiválasztásának területeire. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják. Az egészséges életvitellel kapcsolatos szemlélet és magatartás formálása, az alsóbb évfolyamok fejlesztését folytatja.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet — elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés — leggyakoribb, egészséget, testi épiséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek — különösen a serdülőknek — a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol-és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Segítsék a krízishelyzetbe jutott diákokat.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése; a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek.

Az iskolának — a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest — átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételek, tevékenységek biztosítására van szükség, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket. Kiemelt figyelmet érdemel a rugalmasság, az együttműködés képességének fejlesztése.

A pályaaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. A hatékony társadalmi beilleszkedéshez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetenciák fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és

versengéssel kapcsolatos területek erősítése. Ezzel párhuzamosan szükséges a társadalmi-állampolgári kompetenciák körét is meghatározni, nevezetesen a jogaitat érvényesítő, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzéséről van szó. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség, szoros összefüggésben a cselekvési kompetenciák fejlesztésével.

A nevelőmunka módszerei

Az eszközök, eljárások kidolgozásakor mind a hatáskiváltó, mind pedig a személyiségformáló funkciókhoz kapcsolódó nevelési módszereket alkalmazni kívánjuk.

Fontosnak tartjuk a személyiségformáló funkciókhoz kapcsolódó, beidegződést segítő közvetlen módszereket:

- a számonkérést,
- a gyakoroltatást,
- a felzárkóztatást,
- a segítségadást,
- az ellenőrzést,
- az ösztönzést.

A közösség- és önfejlesztés módszerei közül kiemelt szerepet tulajdonítunk a tanulmányi munka megszervezésének.

Ennek hatását kívánjuk erősíteni:

- csoportbontással,
- felzárkóztató foglalkozások szervezésével,
- versenyekre történő felkészítéssel,
- könyvtári órák tartásával,
- multimédiás eszközök alkalmazásával.

A tanórán kívüli tevékenységek szervezésénél előnyben részesítjük az önfejlesztést szolgáló programokat:

- a tanulmányi kirándulásokat,
- a színház- és múzeumlátogatásokat,
- a hagyományteremtő iskolai programokat.

A nevelés alapvető módszerének tekintjük a személyes példamutatást, ezért pedagógusainktól elvárjuk:

- a kulturált kommunikációs, döntési, szervező és elemző képességet,
- a cselekvést elősegítő szituációk megteremtését,
- a helyes önértékelés, önkritikai érzék kialakítását,
- az iskola által felvállalt értékek közvetítését.

Az elérendő célok megvalósítása érdekében alkalmazott nevelési eszközök:

- különböző, változatos oktatási formák alkalmazása, rendszeres gyakoroltatással,
- a szabadidő hasznos eltöltésére ösztönzés, tartalmas programok népszerűsítése, szervezése,
- a tanulási tevékenység segítése, eredményes tanulási technikák megismertetése,
- irányított beszélgetések (osztályfőnöki órákon, rendezvényeken, kirándulásokon),
- személyes példamutatás, bírálat, önbírálat fejlesztése, elsősorban a teljesítmények folyamatos értékelésével,
- tájékoztató előadások tanórai és tanórán kívüli programokon.

Személyiségfejlesztés

Alapelvek, tevékenységek

Célunk a tanulói személyiség sokoldalú kibontakoztatásának segítése. E cél elérése érdekében a lehető legmélyebben meg kell ismerni a tanulók személyiségét, egyéni sajátosságait. Fel kell készíteni diákjainkat önmaguk megismerésére és alakítására, támogatjuk az eredményes életvezetéshez szükséges képességek kialakítását, fejlesztését.

Arra törekszünk, hogy a közvetített értékek a tanulók tudatában, magatartásában, cselekedeteikben egyensúlyba kerüljenek.

Pedagógiai munkánkban figyelemmel vagyunk a tanulók testi, lelki, szellemi fejlesztésének egységére, ezért törekszünk az életkori sajátosságoknak megfelelő terhelésre, fontos elvnek tekintve a következetességet, a fokozatosságot és építünk a belső motivációkra.

Speciális személyiségfejlesztési tartalmak megvalósítására törekszünk az élsportolói osztályban a tudatos sportolóvá, sportemberré nevelés, önértékelés, önálló tanulási képességek, akarat- és jellemfejlesztés terén. Az emelt óraszámú természettudományos képzésben pedig a gyakorlati és problémaorientált gondolkodás fejlesztése kap még nagyobb hangsúlyt.

Feladatunk ennek érdekében olyan oktató - nevelőmunka végzése, amely figyelembe veszi az egyes tanulók fejlettségét, lehetőségeit, érdeklődését, miközben személyiségük tiszteletben tartását biztosítjuk.

Olyan iskolai élet szervezésére és működtetésére törekszünk, amelyben a szellemileg, testileg fejlődő tanulók szükségletei minél jobban megvalósulnak, képességeik fejlődnek, motiváltságuk megerősödik.

Személyiségfejlesztő tevékenységeink

Az értelem fejlesztése terén:

- kognitív képességek, ill. intellektuális készségek fejlesztése, logikus gondolkodásra nevelés valamennyi tanórán és foglalkozáson,
- az információszerzés és információfeldolgozás, felhasználás módjainak elsajátítása tanórákon, valamint informatikaórákon és könyvtárhasználat során.

A tanulók saját kutatásai, egyéni feladatvállalásai nyomán az információszerzés széles lehetőségeit felhasználó egyéni alkotások születnek. Az önálló tevékenységhez, tanuláshoz szükségesek:

- motiváció, kíváncsiság, érdeklődés felkeltése,
- tanulási képesség és kreatív gondolkodás,

- egyénhez illeszkedő tanulási módszerek.

Az iskola ezeket a személyiségfejlesztő tevékenységeket széles körben alkalmazza, bemutatásukra pedig nyilvánosságot teremt.

Érzelmi élet fejlesztése terén:

- sikerélményhez jutás biztosítása a különböző szakórákon.
- a tanulók érzelemlátásának fejlesztése, tolerancia és empátia elsajátítása osztályfőnöki órákon és szabadidős foglalkozásokon.
- demokratikus magatartás, felfogás alakítása társadalmi tevékenységeken keresztül, a diákönkormányzati munkában. A kezdeményezőkézség és a szervezőkézség erősítése a diákönkormányzati tevékenység keretén belül.

A viselkedés fejlesztése terén:

- kulturált véleménynyilvánítás formáinak elsajátíttatása kommunikációs tréningeken.
- kulturált viselkedés, megjelenés igényének kialakítása a nevelés-oktatás teljes folyamatában, a kötelező és szabadidős rendezvények által, az anyanyelv védelmével.
- természeti és épített környezet megbecsülése, környezetvédelem, a közvetlen és tágabb környezet szépítése, természettudományos programokon való részvétel.

A családi életre nevelés iskolai feladatai

A társadalom egyik alappillére a család. A családi életre legkönnyebben a jó példa nevel, de ez az esetlegesen szerencsés helyzet sem pótolhatja e tárgy körben sem az elvszerű átgondolást és az elméleti megalapozást. A tanítási órákon az irodalom és a társadalomismeret biztosítja a legtöbb lehetőséget, az osztályfőnöki munkában a kötetlen beszélgetések, a szociális témák kezelése jelent további terepet.

Az iskolánkban szerzett ismeretek és tapasztalatok birtokában, tanulóink megvalósíthatják kitűzött céljaikat.

Egészségnevelés, egészségfejlesztés

Környezettudatos életmódra nevelés

Alapvető feladatunknak tartjuk a környezettudatos magatartás kialakítását, fontosnak érezzük azt, hogy tanulóink törekedjenek harmonikus viszonyt kialakítani társadalmi és természeti környezetükkel.

Ennek érdekében számba vesszük mindazokat a lehetőségeket, amelyek e célhoz közelebb visznek bennünket:

Mozgósítunk az intézmény tárgyi környezetének tudatos és tervszerű fejlesztésére (udvar, tantermek, biológia szaktanterem; folyosókon virágok, zöld növények).

- Szorgalmazzuk és propagáljuk a környezetbarát anyagok használatát.
- Felhívjuk a figyelmet a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára, hasznára ugyanúgy, mint a környezet mind több komponensének (víz, levegő, erdők) óvására.
- Iskolai akciókkal, vetélkedőkkel törekszünk a környezet kímélésének gyakorlatára nevelni tanulóinkat.

Minden tantárgynak vannak e téren feladatai. De a biológiát, a kémiát, a fizikát, a földrajzot tanító tanároknak mégis megkülönböztetett szerepük van. Ők szaktárgyaik környezeti nevelést közvetlenül szolgáló elemeit tanmeneteikben tervezik, ezeket a tanítási órákon, szakkörökön feldolgozzák: az élővilág védelme, az élővilágra veszélyt jelentő tényezők bemutatása; gondos vegyszerhasználat fontossága a háztartásban, a kozmetikumok körében; a nem vagy nehezen bomló anyagok károsító hatása; gyógyszerek, szárazelemek, más vegyszerek veszélyei a hulladékokban; ésszerű takarékoság az energiahasználatban.

Az iskolai munka más területein is szem előtt tartjuk a környezettudatos, környezetkímélő magatartásra nevelést:

- A gyalog- és kerékpártúrák alkalmasak más vidékek természeti értékeinek, szépségeinek bemutatására; arra is, hogy az emberi beavatkozás káros hatásainak veszélyeire, hátrányaira felhívjuk a figyelmet.

- A hazai vagy külföldi (nyelv) táborok lehetőségeit is felhasználjuk arra, hogy az adott vidék, vagy más ország környezeti kultúráját bemutassuk.
- A fenti alkalmakon és minden túrán, kiránduláson azzal is alakítjuk tanulóink természethez fűződő pozitív viszonyát, ha rámutatunk arra: a természetet a „helyén” kell szeretni; hazavinni az emlékeinkben, élményeinkben, fényképeken, videoszalagon szabad; hogy virágot letépni, fát kitépni, megcsonkítani, állatot a természetes környezetéből kiszakítani ilyen alkalmakon sem szabad.
- Jelentős feladat vár az osztályfőnökökre abban is, hogy feltárják és az osztályban megismerhetővé tegyék az egyes tanulók természethez fűződő pozitív élményeit, emlékeit: e téren meglévő hobbiját (otthoni kedvenc állataik, kertészkedés, túrázás stb.). Tudatosítjuk, hogy akik szeretik a természetet, a növényeket, állatokat, folyókat, fákat, azok lehetnek igazán természetbarátok, természetszerető, természetet kímélő emberek. Az ő példájukat törekszünk vonzóvá tenni társaik számára.

Tanulóinkkal osztályfőnöki órákon, vagy környezetvédelmi rendezvényeken megismertetjük az érvényes környezetvédelmi törvényt, a fővárosi és kerületi önkormányzat e témával foglalkozó rendeleteit. Tájékoztatjuk diákjainkat:

- az iskola-környékének környezetvédelmi terveiről, akcióiról,
- a közelben található szemétkerakó, szemétkyűjtő helyek veszélyeiről,
- a hulladéktárolás, megsemmisítés lehetőségeiről a lakóhelyen, az iskola székelyén,
- a szelektív hulladékgyűjtés előnyeiről, hasznáról,
- a lakóhely, az iskolai környezet vízhálózatának nitrát-szintjéről,
- a permetezőszerek lehetséges veszélyeiről szervezetünkre, a fogyasztott növények, gyümölcsök közvetítésével,
- a zaj környezetszennyező hatásáról, következményeiről

Ökológiai és társadalmi-gazdasági oktatási projekt

Intézményi innováció

Intézményünk 2016-ban elnyerte az Örökös Ökoiskola címet, így az egyik fontos feladatunk, hogy a „gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” elv alapján az ökológiai, illetve az ehhez kapcsolódó jelenségeket folyamatosan jelenvalóvá tegyük az iskolában.

Az általunk kidolgozott rendszerben négy egymás utáni évre hoztunk létre, az egész tanéven végigvonuló programokat. Ezek ciklikusan ismétlődnek, ahogy az újabb generációk belépnek az iskolába.

A négy program tematikájában és módszerében is más-más oldalról közelít az ökológiai problémák felé. Közös bennük, hogy osztályok készülnek fel az adott témára az osztályfőnök, a szaktanárok és a DÖK segítségével. Az osztályok gyűjtőmunkája, felkészülése után az egész iskolának mutatják be az adott problémakört.

A motiváció erősítésére, a programok osztályok közti versenyként bonyolódnak, melynek értékelési szempontjai a következők: a feldolgozás után az iskola felé a demonstrálás mennyire kreatív; milyen mértékben vesz részt a munkában az osztály közössége; milyen arányban sikerül továbbadni az ökológiai szemléletet az iskola egésze felé.

A négy modul elsősorban a következő kompetenciákat fejleszti: környezettudatosság, természettudományos és digitális kommunikáció, kezdeményezőképeség, közösségerősítés, interdiszciplináris keretek, esztétikus megjelenítés.

1. modul: Világnapok

- a. A program célja elsősorban a figyelemfelkeltés az ökológiai és társadalmi problémákra.

2. modul: Szemléletformálók

- a. A program célja elsősorban az igény felkeltése az adott témakörben való olvasásra, példaadó személyiségek megismerésére, megoldási kísérletekkel való találkozásra.

3. modul: Őselemek

- a. A program célja elsősorban egyes konkrét ökológiai problémák megismerése etikai szempontból.

4. modul: Csepel-sziget természeti értékeink megismerése

- a. A program célja elsősorban a csepeli természeti értékek megismerése a helyszínen és a tapasztalatok dokumentálása.

Egészségnevelés

Az egészségnevelés iskolai programjában a megelőzés (a betegségek, a sérülések elkerülésének, a jó testi, lelki kondíciók fejlesztésének, megőrzésének) eszközeit a családdal, az iskolaorvossal, a védőnővel karöltve alakítjuk, minden erre okot és alkalmat adó helyzetben. E tevékenységben kitüntetett szerepe van a nevelőtestület példamutatásának, az iskolai környezet egészségügyi, higiéniai feltételei megteremtésének. Az egymás biztonságára-, egészségére - ügyelés elemi normáinak gyakoroltatása, az iskoláskorú egészségügyi szűrések komolyan vétele, megszervezése, pontos számontartása alapvető feladatunk. Az osztályfőnöki programokban tervezzük és tanévenként legalább tíz tanítási órát fordítunk az egészségnevelés elvi és gyakorlati ismereteinek feldolgozására.

A mindennapos testnevelés, a szabadban tervezett, szervezett túrák, a mozgás megszerettetése ugyancsak fontos láncszem ebben a munkában.

A balesetvédelmi oktatás, a biztonságra veszélyt jelentő körülmények megszüntetése, mind a megelőzést szolgálják. Az iskolai terhek arányos elosztása, a szülői házzal kialakított jó kapcsolat, a felesleges stressz csökkentése ugyancsak egészségvédelmi tényező.

Közös összefogás szükséges a **dohányzás, az italozás, a drogfogyasztás**, a meggondolatlan, felelőtlen életvitel, a rossz táplálkozási szokások elleni küzdelemben. A biológia, a kémia, a testnevelés tanárainak, az osztályfőnököknek e téren összehangolást is igénylő feladataik vannak. Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnökök egyaránt érvelnek az ifjú- és felnőttkori szűrések fontossága mellett, az egészségügyi statisztikák elemző bemutatásával. Az iskolaorvos, a védőnő tanévenként tájékoztatást ad a nevelőtestületnek és a szülőknek (szülői

munkaközösség) a tanulók időszerű egészségügyi helyzetéről, az aktuális egészségnevelési és megelőzési feladatokról.

Elsősegélynyújtás

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja, hogy a diákok elsajátítsák azokat az elméleti és gyakorlati elsősegélynyújtási ismereteket, amelyek balesetek esetén szükségesek a szakszerű és eredményes elsősegélynyújtáshoz és újraélesztéshez. Célunk továbbá, hogy a tanulók veszélyhelyzet esetén képessé váljanak gyors és hatékony segítségnyújtására, amíg a hivatásos orvosi segítség meg nem érkezik.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása a helyi tantervben rögzített módon, több tantárgyba integrálva történik.

Tanulóink először a 6. évfolyamon, a természetismeret tantárgy keretében tanulják meg az elsősegélynyújtás elemi ismereteit (ájult beteg, sebellátás, vérzéscsillapítás), majd a 7. és 8. évfolyamon a biológia tantárgy részeként sajátítják el az „Elsősegélynyújtás bőrsérülések és mozgássérülések esetén” c. fejezet kapcsán az alapvető tennivalókat. A 11. évfolyamon szintén a biológia tantárgy részeként kerül feldolgozásra az „Elsősegélynyújtás és az újraélesztés oktatása az alapszintű gyakorlottság megszerzése céljából”. A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy követelményrendszerének része a 12. évfolyamon a „Veszélyhelyzetek felismerése, elhárítása, az elsősegélynyújtás, valamint a balesetvédelem legalapvetőbb ismereteinek alkalmazása”.

A mindennapos testedzés lehetőségei

A testnevelésórákon kívül tanítványaink naponta 14:10-től 15:30 óráig használhatják tömegsport keretében az iskola létesítményeit. Ekkor rendezik a DÖK által szervezett házi bajnokságokat, versenyeket.

A DSE szabadidős tevékenységnek és versenyszerű sportolásnak ad keretet, de nem kifejezetten versenysport szakosztály, mivel edzésein azok is részt vehetnek, akik nem akarnak versenyezni. A mozgás ebben a szervezeti formában is minden tanuló részére hozzáférhető.

A szabadidős sportágak szerepe az önálló sportolásra nevelésben

Intézményi innováció

A projekt tartalma: olyan szabadidős sportágak bevonása az iskolai tantervbe, amelyek elsajátítása révén, az intézmény falait elhagyva is képesek lesznek, illetve igényük lesz az együtt sportolásra, mozgásra. Tanórán kívüli időszakban lehetőséget biztosítunk, hogy tanári felügyelettel, önszervező módon a tanult sportágakat űzhessék, akár családtagjaik bevonásával is.

Az innováció újdonságértéke:

- olyan sportágak megismertetése a tanulókkal, amelyeket szabadidejükben családtagjaikkal, barátaikkal is űzhetnek;
- szabadidős sporttevékenységek szervezési módszereinek megismerése, elsajátítása.

Gyermek- és ifjúságvédelem

Az iskola tanulóinak kevesebb, mint 0,5 %-a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, 6-8%-a veszélyeztetett. A legtöbbször szerepel az egészségi ok, majd a család anyagi helyzete, ezt követi a gyermek személyiségében rejlő ok, végül legritkábban a környezeti ok szerepel. Sok az elvált, illetve özvegyen maradt szülő, az esetek jelentős részében a hátrányos anyagi helyzet is erre vezethető vissza. A rászoruló diákok – amennyiben az iskolai étkezést választják - ötven százalékos kedvezmény igénybevételére jogosulnak.

A családi háttér ingatlansága, labilitása az esetek többségében a gyermekek lelki sérüléséhez vezet. Ezek a tanulók hátrányos helyzetük miatt szerepelnek a nyilvántartásunkban, a veszélyeztetettség elkerülése érdekében figyelemmel kísérjük őket az iskolában, igyekszünk anyagi támogatással segíteni, súlyosabb esetekben pszichológushoz irányítjuk őket.

A 2011-2012-es tanévtől iskolapszichológus segíti a nevelő munkát. Feladata a gyermekpszichológiai ismeretek terjesztése, tanácsadás, az egészséges személyiségfejlődést segítő pszichológiai szempontok érvényesítése. Folyamatos konzultációs lehetőséget biztosít azon pedagógusok részére, akik igénylik a

pszichológus tanácsadó szerepét nevelő és oktató munkájuk gyakorlati kérdéseiben.

Tanítási órákon és szabadidős tevékenységeken rendszeresen megfigyeléseket végez, az iskolai osztályokban megjelenő konfliktusok megoldásának elősegítésére szociometriai felmérést, esetenként intelligencia-vizsgálatot végez.

A megelőzés keretében rendszeresen szervezünk drogprevenciós foglalkozásokat, ahol kortárs segítőket képeznek, illetve tanulóknak, tanároknak, alkalmanként szülőknek előadásokat tartanak. Az osztályfőnöki órán és szakórán is kiemelt feladat a fiatalok egészséges életre nevelése.

Feladataink a gyermek-és ifjúságvédelmi munkában

Az iskolapszichológus látja el a gyermekvédelmi felelős feladatait. A veszélyeztetettség felmérése minden tanév kezdetekor megtörténik a 9. évfolyamokon, az iskolaorvos megvizsgálja a tanulókat, felméri egészségi állapotukat, bekéri a szükséges szakorvosi igazolásokat. Az osztályfőnök tájékozódik a tanulók körülményeit illetően, kéri a szülők segítségét, melyben eddig a szülők részéről készséges együttműködést tapasztaltunk.

A tanulók tájékoztatása

Ismertetjük a tanulókkal, hogy melyek a gyermeki jogok, hogy milyen szervezetek működnek a gyermek jóléte érdekében, milyen szolgáltatásokat nyújtanak és hol érhetők el ezek a szervezetek. Ezt a feladatot a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős felkészítő munkája nyomán az osztályfőnökök, illetve a diákönkormányzatot segítő tanár végzi el.

A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős tanév elején minden osztályt felkeres, tájékoztatja a tanulókat, hogy milyen időpontban fordulhatnak hozzá.

Közösségfejlesztés

Osztályközösségek

Az iskolaközösség elemi egysége az osztály.

Az osztály pedagógiai vezetője az osztályfőnök, aki a diákvezetőkre támaszkodva irányítja, szervezi az osztály iskolai tevékenységét, életét és tanítási órán kívüli iskolai, valamint iskolán kívüli programjait. Számon tartja tanítványai érdeklődési körét, családi helyzetüket, anyagi és egyéb problémáit és ezekre – a személyiségi jogok tiszteletben tartásával – felhívja az osztályban tanító pedagógusok figyelmét.

Az osztályfőnök a pedagógiai tennivalókat megbeszéli az osztálytestülettel, sikertelenség esetén segítséget kér az iskola vezetőjétől.

Az egyre gyarapodó közösségfejlesztést segítő módszerek alkalmazása során a tanulók pozitív élményekkel gazdagodnak:

- az együttműködés eredményei, nehézségei, a konszenzusra törekvés gyakorlata,
- mások példái, az elért sikerek ösztönző ereje,
- az eredmények, alkotások közkinccsé tétele.

Iskolaközösség

A jó iskola egy egész életre ad útavalót, tudást és erkölcsi tartást, szerencsés esetben néhány olyan példaképet, akiknek emléke évek múltával is jelentős.

Meghatározó az iskola belső hangulata, a pedagógiai munka légköre, melynek kialakításában sok tényező mellett a tanulóifjúság is részt vesz, de a továbbvitelért elsősorban a nevelőtestület felelős.

Minden osztály és az osztályok meghatározó személyiségei hozzátesznek valamit az iskola egészének értékeihez, részben azzal, hogy teljesítik a szokásokból, hagyományokból rájuk háruló követelményeket, másrészt, újító ötletekkel, javaslatokkal segítik az intézmény fejlődését, arculatának megújulását.

Az összetartozás érzését erősítik az iskolai ünnepélyek, különösen a **Jedlik Napok**. A rendezvény első napjának délutánján különféle öntevékeny programok után kerül sor a házi hangversenyre. A második napon az egyéni jelentkezések után kialakított szekciókban előadásokat hallgatnak a fiatalok az őket érdeklő témákban. Ezt követi az iskolai ünnepély, melynek műsorát saját tanulóink és tanáraink készítik és adják elő.

A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnökök feladatai

A pedagógus alapvető feladata:

a rábízott gyermekek, tanulók nevelése – oktatása.

Ezzel összefüggésben:

- a tanítási órákra való felkészülés, a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása,
- a tanulók hiányzásainak bejegyzése,
- az érettségi, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése, kísérletek összeállítása, lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- kulturális, és sportprogramok szervezése,
- a hagyományrendszerhez, munkatervhez kötődő tevékenységek ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,

- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- kapcsolattartás szülőkkel, osztályfőnökökkel, gyermek – és ifjúságvédelmi felelőssel, diákönkormányzatot segítő pedagógussal.

Osztályfőnök kiválasztása, megbízása igazgatói hatáskör.

Az osztályfőnök feladatai:

- a tanulók személyiségének alapos megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, közösségi élet szervezése,
- a tanulmányi munka figyelemmel kísérése,
- hiányzások rögzítése, igazolások ellenőrzése,
- az osztályfőnöki órák tanmenetének elkészítése,
- magatartás, szorgalom értékelése
- továbbtanulás, pályaválasztás segítése,
- szülői értekezletet megtartása,
- félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása,
- osztálya kötelező orvosi vizsgálatának segítése, nyomon követése,
- diákjainak tájékoztatása az iskolai feladatokról, közreműködés a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- javaslattétel a tanulók jutalmazására, büntetésére, alapítványi támogatására,
- együttműködés osztályfőnöki munkaközösséggel, az osztályban tanító szaktanárokkal, a szülői munkaközösség tagjaival,
- ügyviteli, adminisztrációs tevékenységek ellátása (elektronikus napló, törzskönyv, bizonyítvány).

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók, esélyegyenlőség

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók segítése

Iskolánk a felvétel során többnyire a jeles és jó tanulmányi előmenetelű tanulók közül választhat, ezért viszonylag kevés a magatartási, beilleszkedési gondokkal, még kevesebb a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek száma. A különösen tehetséges, vagy a kamaszkort nehezen megélő tanulók magatartási nehézségeit tapintattal és türelemmel viseli az iskola.

Az esélyegyenlőség érvényesülését segítő tevékenység

Az esélyegyenlőség érvényesülését szolgáló tevékenységünk alapvető célja, hogy biztosítsuk az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

Az intézményi szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célunk az esélyteremtést támogató lépések megvalósítása, a hátrányok kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása, különösen a sajátos nevelési igényű és a magatartási, beilleszkedési, tanulási nehézségekkel küzdő, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre tekintettel.

Prevenció

- A tanulók szűrése, felmérés, vizsgálat kezdeményezése, szakvélemények elemzése.
- Folyamatos együttműködés a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálattal.
- Különleges gondozásba vétel esetén kompetens szakemberek (gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolapszichológus, speciális szakember) segítségével együttműködve a fejlesztés tervezése és végzése.

Felzárkóztatás

A lemaradás fokának és okainak feltárását követően megszervezzük és megkezdjük a tanuló helyes önismeretre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató, valamint a tanórai differenciált foglalkozásokat.

- A tanulási kudarcok csökkentését, a további tanulói életút sikerességét csak az egyéni haladási ütemet lehetővé tevő alternatív oktatásszervezés: a projektoktatás, a kooperatív tanítási, tanulási technikák alkalmazása biztosítja.
- Korrepetálás, fejlesztés, egyéni bánásmód, differenciálás biztosítása. Különös tekintettel a versenyeken, edzőtáborokban való részvétel miatt hátrányba kerülő tanulók tanulmányi munkájának támogatására, felzárkóztatására. Az élsportolói osztályban a hiányzások pótlására gyakoribb egyéni felkészítésre, fejlesztésre, a követelmények egyéni ütemezésére van szükség.
- Az osztályfőnök, szaktanárok kiemelt, támogató, segítségnyújtó szerepe.
- A tanórai munkában megnő a differenciálás különböző módszereinek szerepe.
- A szaktanárok szükség esetén tanmenetüket kiegészítve felzárkóztatási tervet készítenek.
- Valamennyi tantárgyat oktató pedagógusnak feladata a saját szakterületén az általános és speciális tanulási módszerek, technikák megismertetése a tanulókkal, a szülők bevonása, a helyes módszerek elsajátítása az otthoni foglalkozás érdekében.

Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították (Nkt. 3.§. (6)).

Intézményünk vállalja a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók integrált nevelését, oktatását.

Minden tantárgy keretében foglalkozunk a tanulási technikák elsajátításával, az egyes részképességek hiányának káros következményeit egyéni bánásmóddal és egyéni foglalkozások beiktatásával enyhítjük, célunk, hogy a tanuló minél előbb beilleszkedjen az őt integrálni képes környezetbe.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- a pedagógusok és a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására,
- az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése,
- alkalmazkodás a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;

- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A tanulási, magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulók segítése

A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok és nehézségek hátterében részképességzavarok, kóros aktivitászavar, figyelemzavar, a megfelelő iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége áll.

A részképességzavarok körébe az iskolai teljesítmények – elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) – elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási, tanulási zavarok komplex tünet együttese tartozik. Jellemző, hogy az adott részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó, súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Fejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok

Kiemelt célok, feladatok

- pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégeztetése,
- kudarcűrő képesség növelése,
- a tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése,
- a sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban,
- tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék,
- önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása,
- a tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.

A megvalósítás színterei

- minden tanórán,

- felzárkóztató foglalkozásokon,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozáson.

Kiemelt feladatok diszlexia, diszgráfia esetén

- téri és időreláció kialakítása gyakorlati és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása, látás, mozgás, hallás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése,
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartama között,
- olvasástechnika tempó fejlesztése,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutása alatt,
- idegen nyelvoktatás speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet, kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy esetében.

Kiemelt feladatok diszkalkulia esetén

- a reláció nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- az érzékelés-észlelés, a figyelem-emlékezet, a gondolkodás-beszéd összehangolt intenzív fejlesztése,
- megismertetés segítő, kompenzáló eszközök használatával (számológép, naptár stb.),
- a matematika nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
- a szerialitás erősítése.

A fejlesztés alapelvei

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarcűrő-képesség növelése, az önállóságra nevelés.

---

*Az egyéni fejlesztési terv*Célja:

- a törvény által meghatározott és a szakvéleményben szereplő fejlesztési formák biztosítása,
- a sajátos nevelési igényből és tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokból, nehézségekből fakadó hátrányok csökkentése,
- harmonikus, önmaga problémáit megfelelően kezelni tudó személyiség kialakítása,
- az egész élet során jól használható kompenzációs technikák elsajátítása.

Az osztály, a többi tanuló bevonása fontos, ismerniük kell a pedagógus állásfoglalását, az értékelés szempontjait.

Feladata:

- egyénre szabott fejlesztés a gyermek szükségleteinek figyelembevételével,
- differenciálás a szakértői/szakvélemény alapján,
- a pedagógus, a fejlesztő pedagógus és a Nevelési Tanácsadó munkatársának folyamatos kapcsolattartása, egymás munkájának kiegészítése, segítése.

Tartalma és tevékenységei:

- a diszfunkciók fejlesztése, a meglévő, jól működő funkciók bevonása a megismerő folyamatok megsegítése érdekében,
- a tanulók problémájának súlyosságától függően, egyéni vagy kiscsoportos képességfejlesztés,
- a fejlesztés területeit a rendelkezésre álló szakvélemények, valamint a pedagógusok jelzései alapján kerülnek meghatározásra,
- megfelelő motivációs bázis kialakítása,
- a másodlagos tünetek (szorongás feladathelyzetben, kudarckerülő magatartás, esetleges agresszió stb.) oldása.

A tanulóról kapott szakvélemény alapján az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a fejlesztendő területeket, az ütemezést, az eszközöket, módszereket. A fejlesztés területeit a rendelkezésre álló szakvélemények, valamint a pedagógusok jelzései alapján kerülnek meghatározásra.

Követelmények

- a fejlődés és fejlesztés lehető legkedvezőbb lehetőségeinek és feltételeinek biztosítása,
- a támasztott követelmények mindig személyre szabottak és a szakvéleményben foglaltakra épüljenek.

Értékelés, minősítés alóli felmentés

A részképesség zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár közreműködését igényli, egyéni terv alapján – a kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgy részekből az értékelés és minősítés alól mentesítés lehetőségét.

Az Nkt. 55, 56. és 56/A §-a alapján a sajátos nevelési igényű tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján az igazgató mentesítheti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók a szakértői vélemény alapján fejlesztő pedagógiai ellátásban és a törvényben meghatározott kedvezményekben részesülhetnek. Az Nkt. 27. § (5) bekezdésében meghatározott időkeret terhére az iskola egyéni foglalkozást szervez részükre, melynek keretében – egyéni fejlesztési terv alapján – segíti a tanuló felzárkózását a többiekhez.

Az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett a tanuló a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint, másik tantárgyat választhat.

A tanuló részére az osztályozó vizsgán, a javítóvizsgán és az érettségi vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (pl. számítógép) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

A magasabb évfolyamba lépés, tovább haladás feltételei

A követelmények elérésében mutatkozó hiányosságok megszüntetése céljából élni kell a tanulókat megillető hosszabb időkeretek alkalmazásával, az egyéni haladási ütem és fejlesztés tervezésével, az intenzív megsegítés formáival (egyéni fejlesztés), terápiás lehetőségekkel a pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs órákon és a tanítás, tanulás egész folyamatában.

A tantárgyrészek értékelése, minősítése alól mentesített tanulók szöveges értékelését és minősítését alkalmazzuk. Az érintett tantárgyak esetében a továbbhaladáshoz szükséges minimális követelményeket az egyéni fejlesztési tervekben rögzítjük.

Az évfolyamisméltésre történő utasítás fontos előfeltételeként kell mérlegelni, hogy önmagához képest mennyit teljesített a tanuló, vagyis, hogy a meglévő személyes adottságait kihasználta-e. Indokolt lehet természetesen az évfolyamisméltés akkor is, ha erre a tanuló fejlődése érdekében van szükség.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az előírt tanulmányi követelményeket, a magasabb évfolyamra lépés feltételeit az egyes tantárgyi tervek tartalmazzák.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A tanulónak a továbbhaladáshoz minden tantárgyból meg kell szereznie az „elégészes” év végi osztályzatot.

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

A felzárkóztatás leghatékonyabb módja az egyéni ütemezés, az egyedi tempó engedélyezése. Iskolánkban a felzárkóztatás többnyire a tanítási órához kapcsolódóan zajlik. A kis létszámú csoportokban tanított tárgyak esetében (pl. matematika, idegen nyelvek, informatika, testnevelés) könnyebben megoldható a feladat, a kis heti óraszámú tantárgyak esetén (pl. kémia, fizika, földrajz) nehezebben. A felzárkóztatás eredményességét mutatja, hogy az elégtelen év végi osztályzatot kapott tanulók aránya 1% alatti.

A tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő és a sajátos nevelési igényű diákok integrálásához, felzárkóztatásához nagy segítséget nyújtanak az egyéni vagy 2-3 fős foglalkozások, ahol mindenki képességeinek megfelelő, ugyanakkor fejlesztő feladatot kap.

Tanulásmódszertani fejlesztő gyakorlatok az osztályfőnöki órákon

Intézményi innováció

Innovációnk célja. Az új iskolatípusba illeszkedést segíti elő a 9. évfolyamon egy 12 tanórásra épülő tevékenységsor alkalmazásával, amely az osztályfőnöki órák keretébe épülhet be.

A munkafolyamat egyik oldalán a diákok találhatók, akik főként kooperatív technikákkal, esetenként egyéni úton tudatosíthatják magukban a tanulás hatékony eljárásait, kiválaszthatják a számukra legmegfelelőbb módszereket.

A közös munka másik oldalán az osztályfőnök áll, aki miközben gyakorlati feladatok segítségével kalauzolja tanítványait a módszertani ismereteken keresztül, maga is lehetőséget kap arra, hogy mélyrehatóbban ismerje meg osztályának tanulási szokásait, motivációit, családi hátterét, személyiségét. Ez a kétpólusú megközelítés a tanár-diák kapcsolat szinergiáját erősítheti.

Az innováció bemutatása. Az óratervek a 9. évfolyamon 12 osztályfőnöki órára épülnek, melyek heti rendszerességgel követve egymást, valódi folyamattá alakulhatnak. Minden óra középpontjában szerepel egy kiemelt szempont (tanulási körülmények, motiváció, időbeosztás, koncentráció, együttműködés), melynek megközelítése a diákok számára élményszerű, ráhangoló szakaszban történik. Az ismeretek elsajátítása főként csoportos tevékenységben zajlik. Minden órát megszakít egy relaxációs, imaginációs gyakorlat. Az órák folyamán erősíteni kívánjuk a tanulóknak az önmagukért érzett felelősséget. Olyan kompetenciákat fejlesztünk, melyek az élethosszig tartó tanulás alapfeltételeit jelentik. A feladatok kooperatív megoldásai pedig az osztályközösség szervezettebbé válását segítik. A tanulási motivációt vizsgáló kérdőív jó alapja lehet egy tanári stratégia megalkotásának. Az önálló tanulás feltételeinek javításán túl azonban célunk az egymást támogató szellemiség és gyakorlat megvalósítása a tanulótandemek

megalakítása révén. A folyamat nem zárul le a 12. tanóra végén, ellenkezőleg, egy olyan attitűdváltást kívánunk elérni a tanulócsoportban, amely bázisa lehet az önmagával szemben igényes és együttműködő tanulóközösség formálódásának.

Bevezetés. A tanórákat megszakítás nélküli folyamatban látjuk a legcélravezetőbbnek megtartani. Nem feltétlenül szükséges az egy tanórához tartozó valamennyi feladatot kivitelezni, de a tanórák által érintett valamennyi problémakört érdemes körbejárni. A szerzett pozitív és negatív tapasztalatokat javasoljuk szülői értekezleten feldolgozni, hisz az iskola nem nélkülözheti a család segítségét, támogató hozzáállását.

Tehetség, képesség kibontakoztatása

Nyolcévfolyamos képzés

Iskolánkban a nyolcévfolyamos képzés 1990-ben vált lehetővé, kiemelkedően tehetséges tanulók számára hirdettük meg. Nagy volt az érdeklődés, de nem csupán a jelentkezők száma volt biztató, hanem az a tény is, ahogyan a szülők fogadták a tehetséggondozásnak ezt a formáját. Nyilvánvaló volt, hogy ebben a szülői körben nem lesz probléma az iskola és a család kapcsolattartása.

Célunk az volt, hogy jól tanuló, az átlagosnál lényegesen jobban terhelhető tanulóknak biztosítsuk a gyorsabb haladás lehetőségét egy egységes tantervi elképzelés alapján. Elképzelésünk megvalósult, az osztályátlagok ezekben az osztályokban 4,5 felett vannak. A nyelvvizsgák száma minden végzős osztályban legalább az osztálylétszám másfélszerese. 95%-ot meghaladó a felvételi arány és az iskola versenyeredményeinek jelentős részét a nyolcévfolyamos osztályok tanulói érik el.

Az oktatásszervezés során kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra, a készségek, képességek további fejlesztésére. A kompetenciafejlesztés egységes folyamatban zajlik, de leginkább a magyar nyelv és irodalom és matematika műveltségi területeken valósul meg. Fontosnak tartjuk az önálló tanulás, a jegyzetelési technikák, az információszerzés-, és feldolgozás, a kommunikációs képességek erősítését.

Az iskolai oktató-nevelő munka, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás nélkülözhetetlen eszköze a könyvtár. Kiemelt feladatunk, hogy tanulóinkat megtanítsuk az önálló ismeretszerzésre, az ehhez szükséges eszközök (könyv, folyóirat, katalógus, elektronikus dokumentumok) rutinszerű használatára; hogy sarkalljuk őket a folyamatos tájékozódásra, önművelésre. Minden új osztályunk egy év eleji könyvtárhasználati órán ismerkedhet meg az itteni lehetőségekkel és a helyi szokásokkal.

Versenyeztetés

A nyolcévfolyamos képzés beindítása nem csak a tanári karra, hanem a normál osztályok tanulóira is ösztönzően hatott. Egyre több normál osztályba járó tanuló ér el kitűnő tanulmányi eredményt, és a tanulás becsületének emelkedésével párhuzamosan egyre többen érezték fontosnak, hogy tanítási órán kívül is megmérettessék magukat, felkészültségüket.

Az évente összeállított eredménylistán 200 feletti iskolán kívüli eredmény szerepel, jelentős az országos versenyek döntőjébe bejutott és ott helytálló tanulók száma. Természettudományos tárgyakból, matematikából, informatikából és idegen nyelvekből legeredményesebbek diákjaink az országos versenyeken.

A tehetséggondozásnak ezt a lehetőségét továbbra is szeretnénk támogatni.

Emelt szintű érettségire való felkészítés

A választható órakeret felhasználásával kívánjuk biztosítani a tanulók felkészítését az emelt szintű érettségire. Vállaljuk a három kötelező érettségi tárgyból (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika), valamint megfelelő számú jelentkező esetén valamennyi, az intézményben oktatott tantárgyból a felkészítést. A tanári kar folyamatosan készül a feladatra az összes fellelhető információs bázis használatával. Három, vagy annál kevesebb jelentkező esetén más iskolával való együttműködésben tervezzük a felkészítést biztosítani.

A tanulók részvétele az intézményi döntési folyamatokban

Az iskola tanulói érdekeik érvényesítésére Diákönkormányzatot alakítanak, tevékenységüket a diákönkormányzatot segítő pedagógus támogatja.

A Diákönkormányzat. Az Osztály Diákbizottság (ODB) az osztályok által választott vezetőkből áll, feladatuk az osztály ügyeinek intézése és képviselete. Minden diák választó és választható. Az ODB közvetlenül is tehet észrevételt az osztály, vagy egyes tagjait érintő iskolai ügyekben.

Az ODB osztályonként két-két főt delegál az iskolai diákönkormányzatba, mely a képviseleti demokrácia legfőbb iskolai színtere.

A Diákönkormányzat a képviseleten túl a tanulók iskolai életének, kulturális és sporttevékenységének irányítását végzi. Évente legalább egyszer diákközgyűlést hívnak össze, ahol a tanulók véleményt nyilváníthatnak, kérdéseket tehetnek fel. A nevelőtestület jóváhagyásával a diákönkormányzat dönthet egy tanítás nélküli munkanap programjáról, melynek időpontja az iskola munkatervében rögzítésre kerül. Ezen túlmenően a DÖK javaslatot tehet tanórán kívüli programok szervezésére és ki kell kérni véleményét az iskolai SZMSZ és a házirend elfogadása előtt (Nkt. 48. § (4)).

Az iskola belső rendje

Az iskola tanulói és dolgozói létszáma mellett a megfelelő működést szabályozni szükséges. A szabályozás célja, hogy egyértelművé tegye azokat a követelményeket, melyeket a Jedlik Ányos Gimnázium az eredményes tevékenység érdekében elvár. Az iskola belső rendjét a Nevelőtestület által elfogadott, a Diákönkormányzat, valamint a Szülői Munkaközösség véleményének figyelembevételével elkészített, az érintettekkel ismertetett Házirend szabályozza és rögzíti.

A szülők és az iskola kapcsolattartásának szervezett formái

A nevelés folyamatában a szülői ház szerepének elsődlegessége vitathatatlan. A tevékenység nagy része azonban az iskolában zajlik és a tanulásra szánt idő

jelentős hányada itt telik el, ezért a szülőknek tájékozottaknak kell lenniük a tanuló magatartását, előmenetelét illetően.

A 2011-2012-es tanévtől elektronikus napló alkalmazására tértünk át. A hagyományos kapcsolattartás az iskolai fogadóórák alkalmával, szülői értekezleteken történik, de szülő és iskola egyaránt kezdeményezhet személyes találkozást, ha tájékozódni akar, vagy valamilyen nevelési kérdést személyes megbeszélésre méltónak talál.

Szülők gyakran részt vesznek iskolai rendezvényeken. (Tanévnyitó, szalagavató, ballagás, kultúrműsor stb.)

Évente két alkalommal tartunk osztályszülői értekezletet, és ugyancsak kétszer szervezett tanári fogadóórát. A szervezett fogadóórán kívül is találkozunk a szülőkkel bármelyik fél kezdeményezésére. Egyeztetett időpontban az iskola vezetői is fogadják a tanulók szülőjét. A mai kommunikációs feltételek mellett a kapcsolattartásnak csak az érdeklődés és az együttműködési szándék hiánya lehet akadálya.

A szülő joga, hogy kérdésére érdemi választ kapjon, közvetlenül is elmondhassa a neveléssel kapcsolatos gondjait, észrevételeit, esetleges elvárásait.

Iskolai szervezetek és együttműködésük

A Szülői Munkaközösség minden osztály szülői közössége által delegált két-két tagból áll. A 40 fős közösség 6 tagú Választmányt hoz létre, melynek vezetője és 5 felelős tagja szervezi az egyes évfolyam szülői aktivistáit, fogadja az ötleteket, javaslatokat, továbbítja az észrevételeket, kéréseket, kifogásokat.

Külső partnerek

Az iskolai munka és a napi feladatok eredményes megoldása érdekében állandó munkakapcsolatban állunk a következő intézményekkel:

- fenntartó,
- kerületi oktatási intézmények, szakmai munkaközösségek,
- pedagógiai szakszolgálatok,
- gyermekjóléti központok,

- kerületi művelődési központok,
- az iskolát támogató alapítvány kuratóriuma (Jedlik Alapítvány).

2008 óta partneriskolai kapcsolatban állunk a **MÜPA**-val, így diákjaink számos kulturális rendezvényen vehetnek részt: rendhagyó zenés találkozáson, koncertlátogatást előkészítő interaktív foglalkozáson, betekintheznek a kulisszák mögé, megismerkedhetnek a hang-, fény- és színpadtechnikával, kedvezményes áron látogathatják a MÜPA koncertjeit, rendezvényeit.

Részesei vagyunk az „Operakaland” programnak, országosan is elismert létszámban veszünk részt az előadásokon.

A Lázár Ervin Program a nyolcévfolyamos kisgimnazistáink számára lehetővé teszi, hogy évente egyszer eljussanak színházi, tánc vagy cirkuszi előadásra, őshonos állatok bemutatóhelyeire.

1996 óta gimnáziumunk a **Microsoft referenciaiskolájaként** működik. Az együttműködés célja a korszerű operációs rendszerek és hálózati szoftverek, valamint az elterjedt alkalmazói programok meghonosítása az iskolában, abból a célból, hogy a tanulók már az iskolapadban elsajátíthassák a modern programok használatát, megismerkedjenek azokkal az alkalmazási lehetőségekkel, amelyeket a legújabb Microsoft programok kínálnak. Az összegyűjtött tapasztalatokat a gimnázium megosztja valamennyi érdeklődő iskolával.

Partneriskolai kapcsolatot ápolunk két külföldi középiskolával: 1985 óta a hattingeni Gymnasium Holthausen (Németország, Észak-Rajna-Vesztfália tartomány), 2017 óta pedig a portugáliai Agrupamento de Escolas Daniel Sampaio (Lisszabon) diákjait ismerhetjük meg. Az évenként megszervezett diákcsere során a német és portugál tanulók utazásának célja elsősorban országismereti jellegű, az eltérő kultúra megismerésére irányul, míg a magyar diákok a hasonló célok mellett főként nyelvgyakorlás szempontjából tartják remek lehetőségnek a kiutazást.

A 2012-ben elnyert **Kiváló Akkreditált Tehetségpont** cím birtokában regionális versenyek szervezését, lebonyolítását vállaljuk elsősorban matematikából és kémiából.

A kerületi szakmai munkaközösségekkel szoros kapcsolatban állunk, diákjaink részt vesznek a tanulmányi és sportversenyeken és a Művészeti Szemlén, pedagógusaink pedig a szervezésben, zsűrizésben közreműködnek. Műhelyfoglalkozásokon gondozzuk a tehetséges tanulókat, drámapedagógia módszerével közelítve a modern irodalmi alkotásokhoz.

A Jedlik Ányos Gimnázium **Fizika Versenye** révén a fizika munkaközösség öt gimnáziummal ápol kiváló szakmai kapcsolatot. Az Öveges-labor kínálta lehetőségeket kihasználva fizikai kísérletek, mérések elvégzésére épül a verseny.

2019 tavaszától online mérést végzünk az ötödik évfolyamon, amely egy problémamegoldó és egy szókinccs teszt kitöltésével segíti a tehetségazonosítás és a tehetségszűrés folyamatát.

Tanáraink hosszú évek óta több tantárgy tanítása terén vállalnak vezetőtanári munkát egyetemek, főiskolák felkérésére. Jelenlegi együttműködésünk kapcsán az **ELTE** és a **Testnevelési Egyetem** hallgatói végzik iskolai gyakorlatukat mentor, illetve konzulens tanáraink vezetésével.

Az **Iskolai Közösségi Szolgálat** bevezetésével iskolánk számos intézménnyel lépett kapcsolatba, hogy biztosítsuk diákjaink számára a törvényben elrendelt önkéntes munka teljesítésének lehetőségét. Szerződést kötöttünk több kerületi általános iskolával, ahol tanulóink a gyengébb diákoknak segítenek a tanulásban. Közös kulturális, játékonysági és szociális tevékenységet folytatnak gyerekeink az óvodákban, idősek otthonaiban, kerületünkben és azon kívül is. Az iskolán belül is számos lehetőség kínálkozik: az előírt óraszám egyrésze teljesíthető a tankönyvek érkezésekor, könyvtári munkával, illetve az informatikai eszközökkel kapcsolatos feladatok elvégzésével.

Tanulmányok alatti vizsgák

Intézményünkben a következő tanulmányok alatti vizsgák (20/2012. EMMI rendelet 24. fejezet) lehetnek:

Osztályozó vizsga

A tanulónak a félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- egy tanítási évben igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladta a 250 tanórát, illetve,
- egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékánál többet mulasztott, emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát,
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az Intézmény helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. Ilyenkor a hiányzó időszak tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás, vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból, illetve, ha a tanult tantárgy heti óraszám kevesebb, mint az iskolánk helyi tantervében szereplő óraszám.

Javítóvizsga

A tanulónak javítóvizsgán kell számot adni tudásáról, ha

- tanév végén elégtelen osztályzatot kapott,
- a tanuló az osztályozó vizsgát, a különbözeti vizsgát az előírt határidőig nem tette le, vagy elégtelen osztályzatot kapott.

Javítóvizsga az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető.

Ha az osztályozó, vagy különbözeti vizsgára a tanév közben kerül sor és a tanuló elégtelen minősítést szerez, a vizsgát követő három hónapon belül javítóvizsga időszakot kell kijelölni.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló az osztályozó, különbözeti vagy javítóvizsgáról igazoltan marad távol, pótló vizsgát tehet. A pótló vizsgát ugyanabban a vizsgaidőszakban kell letenni.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, 73.§)

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

Vizsgaidőszakok

Az osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a

vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell. Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

A vizsgák követelménye, részei, az értékelés rendje

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott évfolyamra vonatkozó tananyag. A vizsgák részeit és az értékelés rendjét a helyi tanterv alapján az alábbiak szerint határozzuk meg:

- idegen nyelvekből írásbeli és szóbeli,
- vizuális kultúra, testnevelés, digitális kultúra és informatika tantárgyakból gyakorlati,
- minden más tárgyból írásbeli vizsga van.

Értékelés

TELJESÍTMÉNY	0-30%	31-50%	51-70%	71-85%	86-100%
ÉRDEMJEGY	elégtelen	elégséges	közepes	jó	jeles

A tanulmányok alatti vizsgák alapelvei

A vizsga eredményéről háromtagú vizsgabizottság dönt, ebből két fő az adott szaktárgyat tanító pedagógus.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet.

Az írásbeli vizsgán csak a vizsgát szervező iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon lehet dolgozni.

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként legalább 60 perc.

Egy vizsgázó egy napon legfeljebb három vizsgatárgyból tehet szóbeli vizsgát. A vizsgázóknak a szóbeli feleletet megelőzően 30 perc felkészülési időt kell biztosítani.

Érettségi vizsga

A vizsga menetét és időpontját az érettségi vizsga vizsgaszabályzata (100/1997. Kormányrendelet) határozza meg.

Iskolaváltás, felvételi eljárás

Az iskola a felvételi követelményeket a tanév rendjéről szóló rendelet által meghatározott időben, a felvételi tájékoztatóban hozza nyilvánosságra.

Az iskola helyi tanterve biztosítja az iskolaváltást, a tanuló átvételét, szükség esetén különbözeti vizsgával vagy évfolyamisméltással.

A felvételtől vagy átvételtől, a felvett tanulók osztályba, vagy csoportba való beosztásáról - a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével - az igazgató dönt.

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvett tanuló előző iskolájában szerzett érdemjegyeit a helyi követelmények figyelembevételével a nevelőtestület elfogadhatja. Ezek a jegyek bekerülnek a naplóba, akár csak a tanítási év alatti hiányzások.

Felvételi eljárás

A gimnáziumunkba jelentkező diákok központi írásbeli felvételi vizsgát tesznek magyar nyelv és irodalomból és matematikából, valamint szóbeli meghallgatáson is részt vesznek.

*A szóbeli meghallgatás témakörei****Angol nyelvi tagozat***

1. Family (relations, appearance, education, occasions, personal particulars)
2. Daily routine
3. Home, house, flat
4. Household duties
5. School
6. Meals, eating habits, diets
7. Shopping habits
8. Clothing, fashion
9. Seasons/weather (preferences)
10. Health, doctors, hospital

11. Sports / doing-watching
12. Listening – to – music – habits, concerts
13. Sparetime activities – extraordinary hobbies
14. Cinema /theatre/ television / radio
15. Reading habits, library, newspapers, magazines
16. Traffic /transport, vehicles
17. Traveling (in Hungary, abroad)

Értékelés

Kiejtés: 10 pont

Szókincs: 10 pont

Tartalom: 10 pont

Nyelvhelyesség: 10 pont

Kommunikációs készség: 10 pont

Összesen: 50 pont

Német nyelvi tagozat

A szóbeli felvételin a tanulóknak két feladatot kell megoldani:

- képleírás (rövid felkészülési idő után)
- kötetlen beszélgetés az alábbi témakörök alapján:
  1. Ich und meine Familie
  2. Unsere Wohnung und Umgebung
  3. Meine Schule
  4. Mein Schultag
  5. Mein Wochenende
  6. Mahlzeiten und essgewohnheiten
  7. Wetter, Jahreszeiten
  8. Krankheiten, beim Arzt
  9. Schulferien
  10. Freizeit, Hobbys
  11. Familienfeste
  12. Reise, Urlaub
  13. Restaurant

14. Einkauf im Supermarkt

15. Sport

Értékelés:

Tartalom: 10 pont

Szókincs: 10 pont

Nyelvhelyesség: 10 pont

Beszédértés: 10 pont

Beszédképesség: 10 pont

Összesen: 50 pont

Informatika tagozat

Informatikai alapok

- Az információ. Információátvitel (telefon). A jelek világa. A jelek csoportosítása. Titkosítások. Kód, adatmennyiség és információ. Adatátvitel, kommunikáció.
- A számítógép fő részei. Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet. Számítástechnikai eszközök kezelése. Billentyűzet, egér, lemezek, nyomtató.
- A számítógépek története, Neumann-elv. Magyar tudósok szerepe az informatikai kultúra fejlődésében.
- A számítógépek alkalmazási területei a társadalomban.

Operációs rendszer használata

- Háttértár váltása, könyvtár kiválasztása, eligazodás, mozgás a háttértáron. Könyvtárszerkezet kialakítása a háttértárolón.
- Kiválasztott állományok másolása, mozgatása, átnevezése, törlése. Programok futtatása. Lemez formázása, használhatóságának ellenőrzése újraformázás nélkül.
- Vírus fogalma, hatása. Vírusterjedés megakadályozása.
- Tömörítés fogalma, célja. Tömörített állomány tartalmának megtekintése, kiválasztott állományok kicsomagolása.

- Kiválasztott könyvtár tartalmának tömörítése.
- Multimédia oktatóprogramok, oktatási anyagok használata.

Kommunikáció a hálózaton

- Hálózati belépés és kilépés módja. Az iskolai hálózat vázlatos felépítése, a szolgáltató és munkaállomások kapcsolata. A hálózati szolgáltatások kialakulásának rövid története. A hálózat használatának alapszabályai.
- Az internet szolgáltatásairól.
- Saját e-mail cím. Az elektronikus levelezés alapfunkcióinak használata: küldés, fogadás.
- Hasznos webhelyek. Tematikus és kulcsszavas keresők.

Szöveg, kép és zene

- A rajzoló program alapszintű szolgáltatásai. A rajzeszközök és a színek. Rajzok, ábrák készítése.
- A multimédia alapelemei: szöveg, hang és kép.

Dokumentumkészítés számítógéppel

- A szöveg megfelelő begépelése, javítása, módosítása. Karakterek formázása: a betűtípus, a betűméret beállítása, dőlt, aláhúzott, félkövér betűstílus.
- Bekezdés- és oldalformázás. Műveletek vágólappal.
- Ábrák rajzolása, kész rajzok módosítása. Képek bevitele.
- Mentés és nyomtatás.
- Kisebb méretű dokumentum tervezése, szerkesztése. Szöveges és rajzos dokumentumok tervezése, az elkészítés szokásos menete. Levél, újságoldal készítése. Tantárgyi anyag készítése.
- Tabulátorok használata.
- Szöveg átrendezése, keresés, csere, helyesírás.

Az adatkezelés alapjai

- Táblázatok használata a mindennapi életben. Cella, sor, oszlop, hivatkozás, képlet.
- Diagramok készítése táblázatból.

Értékelés:

Tartalom: 45 pont

Szóbeli kifejezőképesség: 5 pont

Összesen: 50 pont

Természettudományos tagozat**Kémia**

- Halmazállapotok
- Az anyagok csoportosítása (elemek, vegyületek, keverékek)
- Oldatok (sűrűség, tömegszázalék)
- Fizikai és kémiai változások
- A kémiai reakciók fajtái (egyesülés, bomlás; exoterm, endoterm; sav-bázis, redoxi folyamatok)
- Az anyagok képlete
- Reakcióegyenletek (rendezés, mennyiségi jelentés)
- A legfontosabb nemfémes elemek és vegyületeik
- A legfontosabb savak (pl. sósav, kénsav, salétromsav), bázisok (NaOH, Ca(OH)₂, NH₃) és sóik
- A legfontosabb fémek és vegyületeik

Fizika

I. Alapvető fizikai mennyiségek, mértékegységek

- Hosszúság, terület, térfogat mérése, mértékegység-átváltások.
- Az idő mérése, mértékegység-átváltások.

II. A testek mozgása

- Egyenes vonalú egyenletes mozgás: pálya, út, elmozdulás, sebesség és egységei.
- Változó mozgás: pillanatnyi sebesség, átlagsebesség.
- Az egyenletesen változó mozgás: gyorsulás, szabadesés.

III. A dinamika alapjai

- A tehetetlenség törvénye: a tömeg és mértékegységei.
- A sűrűség és mértékegységei.
- Erőhatás, erő és mértékegysége, iránymennyiség, támadáspont, hatásvonal.
- Legismertebb erőfajták: gravitációs erő, súlyerő, rugalmas erő, súlytalanság.
- Az erőmérés. Erő–ellenelő, rugós erőmérő, egyensúly.

IV. Halmazállapotok

- A nyomás fogalma: nyomóerő, nyomott felület, nyomás és mértékegysége.
- A folyadékok nyomása: hidrosztatikai nyomás.
- Felhajtóerő, Arkhimédész törvénye.
- A testek úszása, lebegése, és elmerülése: lebegés, úszás, merülés feltételei.
- A gázok nyomása. Torricelli kísérlete, nyomáskülönbségen alapuló eszközök.

V. Hőjelenségek

- A hőterjedés: hőáramlás, hővezetés, hősugárzás.
- A hőtágulás, a Celsius-skála.

- Halmazállapot-változások: az olvadás. A fagyás.
- A víz sajátos viselkedése. Olvadáshő, olvadáspont, fagyáspont, fagyáshő.
- Halmazállapot-változások: párolgás, forrás, lecsapódás. Párolgás, páratartalom, párolgási sebesség, forrás, forráspont, forráshő, lecsapódás.

VI. Elektromosság

- Az anyag részecskéinek szerkezete: elektron, proton, neutron, ion.
- A testek elektromos állapota: elektromos töltés és mértékegysége.
- Elektromos vezetők, szigetelők, földelés, villámhárító.

Biológia

I. rész (7. évfolyam)

Az élet burka a földön. Melyek a fő jellemzői?

- Az esőerdők.
- A szavannák – Ökológiai bevezető
- A sivatagok
- A mediterrán területek élővilága

A trópusi és szubtrópusi területek élővilága. Általános jellemzés.

- A lombdők
- A füves puszták
- A tajgák és tundrák élővilága
- A sarkvidékek élővilága
- A magashegységek élővilága
- A tengerek és a tengerpartok élővilága

A rendszerezés alapjai

- Vírusok, sejtmagnélküliek
- Sejtmagvas egysejtűek

- Gombák
- A fotoszintézis
- Virágtalan növények
- Virágos növények

Állatok életjelenségei

- Többsejtű állatok – Szivacsok, csalánozók
- Gyűrűsférgék, puhatestűek
- Ízeltlábúak
- Többsejtű gerinctelen állatok
- Gerincesek

II. rész (8. évfolyam)

A bőr és a mozgásszerv-rendszer

- A sejtek. Egyed alatti szerveződési szintek.
- A bőr, ami elválaszt. Szövetek. A mikroszkóp.
- Csontszövet, csontfajták, porcszövet, csontkapcsolatok
- Szalagok, ínák, ízületek
- Az izomsejtek, az izomrendszer

Az anyagcsere

- A tápanyagok és az emésztés
- Légutak, légzés, hangképzés
- A vér és a keringés
- A nyirokrendszer és az immunrendszer, kiválasztás

A szabályozás

- Idegrendszer, memória, reflex
- Látás, hallás és egyensúlyérzékelés

- Ízlelés, szaglás, tapintás
- A vegetatív idegrendszer
- Az agyalapi mirigy
- A koponyán kívüli hormontermelő szervek
- A függőség, mint betegség, lelki működések. Jobb és bal agyfélteke működési aszimmetriája.

Szaporodás, egyedfejlődés

- Születés, kisgyermekkor
- A serdülőkor testi és lelki változásai
- A felnőttkor, a család fontossága

A témák válogatása az általános iskolai tananyag alapján készült. A segédanyag a felkészülést segítő összeállítás, a beszélgetés témaköreit jelöli ki fő vonalakban.

Értékelés:

Tartalom: 45 pont

Szóbeli kifejezőképesség: 5 pont

Összesen: 50 pont

Élsportolói osztály

A nemzetközi és magyar sport aktualitásai:

- az év jelentős sporteseményei,
- hazai eredményes sportágak és képviselői (kajak-kenu, vízilabda stb.),
- népszerű sportágak képviselői és eredményei (atlétika, tenisz, labdarúgás stb.).

Elérhető pontszám: 20 pont.

A versenysport kapcsolata az élet más területeivel:

- kultúra, művészetek,
- egészséges életmód,

- tömegsport rendezvények.

Elérhető pontszám: 20 pont.

Saját sportág bemutatása:

- verseny-és játékszabályok,
- a sportág előnyei, népszerűsége,
- híres magyar és külföldi versenyzők.

Elérhető pontszám: 10 pont.

Összesen: 50 pont.

Matematika tagozat

Gondolkodási módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Részhalmaz, két halmaz közös része.
- Egyszerű állítások esetén annak eldöntése, hogy az állítás igaz, vagy hamis. Állítások tagadása. Egyszerű szövegek értelmezése. A „ha”, „akkor”, „minden”, „nem”, „van olyan”, „legalább”, „legfeljebb” kifejezések helyes értelmezése és használata.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.

Számтан, algebra, számelmélet

- A racionális szám fogalma, biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveletek sorrendjére és a zárójelezésre vonatkozó szabályok helyes alkalmazása. A természetes, egész és a racionális számok halmazának kapcsolata.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke, összevonása, többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- A százalékszámítás alkalmazása feladatokban.
- Egyenes és fordított arányosság felismerése.

- Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén. A 10 hatványai. Azonos alapú hatványok szorzása, osztása.
- A hosszúság, terület, térfogat, tömeg, idő mértékegységeinek használata, átváltása.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a megoldás ellenőrzése, ábrázolása számegyenesen. Alaphalmaz, megoldáshalmaz, azonosság.
- Egyszerű matematikai problémát tartalmazó szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.
- Prímszám, összetett szám, prímtényező felbontás. Oszthatósági szabályok. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös fogalma, kiválasztása az osztók ill. többszörösök közül.

Függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Lineáris függvények ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben. Egyenes arányosság grafikonja. Egyismeretlenes egyenletek grafikus megoldása.
- Példák nem lineáris függvényekre ($x^2, |x|$).
- Függvények jellemzése (növekedés, fogyás).

Geometria

- Háromszögek osztályozása oldalak, ill. szögek szerint. Háromszög magasságvonala, kerületének és területének kiszámítása. Pitagorasztételének egyszerű alkalmazása.
- Trapéz, deltoid, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet tulajdonságai, területe, kerülete.
- A kör területe, kerülete. Szabályos sokszögek ismerete.
- Az egybevágóság szemléletes fogalma.

- Szerkesztések: szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, nevezetes szögek ($60^\circ, 30^\circ, 45^\circ$), háromszögek, tanult négyszögek konkrét adatokból.
- A tengelyes és a középpontos tükrözés használata, szimmetria felismerése feladatokban.
- Számításos geometriai feladatok megoldása (háromszögek, négyszögek hiányzó adatainak kiszámítása Pitagorasz tétellel, terület, kerület kiszámítása, hiányzó szögek kiszámítása, átváltás megfelelő mértékegységre).
- Kocka, téglatest, négyzetes hasáb hálózata, felszíne, térfogata.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű statisztikai grafikonok értelmezése.
- Átlag kiszámítása.

Értékelés:

A feladat megértése: 10 pont

A feladat megoldása: 35 pont

Kommunikáció: 5 pont

Összesen: 50 pont

Nyolcévfolyamos képzés

A nyolcévfolyamos osztályba kiemelkedően tehetséges, kitartó, szorgalmas tanulókat választunk ki. A felvett kisdíjak ismeretszerzésének üteme az átlagosnál gyorsabb, a tempót megerőltetés nélkül tartani, csak a kritériumoknak megfelelő tanulók tudják.

A szóbeli meghallgatása során a tanulók matematikai és anyanyelvi kompetenciáját vizsgáljuk az aktuális kerettanterv követelményeinek megfelelő témakörökből. A tárgyi tudáson felül a jelentkezők kreativitását, logikus gondolkodását, problémamegoldó képességét, műveltségét és kifejezőkészségét szeretnénk felmérni. A szóbeli meghallgatás a leendő osztályfőnökkel történő kötetlen beszélgetéssel zárul, amely során bepillantást nyerhetünk a tanulók

hétköznapi életébe, tanulási szokásaiba és szabadidős tevékenységébe. Tájékozódunk az eddig elért eredményeiről, dicséreteiről és erősségeiről.

A megszerezhető 25 pont a feladat megértésére, a feladat megoldására és a kommunikációs készségre adott részpontokból tevődik össze. A szóbeli vizsga a felvételi összpontszám 25 %-át teszi ki.

Magyar nyelv és irodalom

A feladatok egy szövegből (a korosztálynak megfelelő költemény) és a hozzá tartozó kérdésekből állnak.

Olvasás és szövegértés

- a szöveg egy részének (átlagosan 2-3 versszakának) hibátlan felolvasása;
- a mű megértése, a szövegértéssel kapcsolatos kérdések megválaszolása;
- mesei jellemzők ismerete.

Nyelvtani ismeretek

- alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, igekötő) felismerése;
- hangutánzó szavak.

Helyesírási ismeretek

- igekötős igék;
- felszólító módú igék;
- „ly” és/vagy „j”;
- rövid és hosszú magánhangzók és mássalhangzók helyesírása.

Anyanyelvi jártasság

- hasonló hangzású szavak jelentéseinek elkülönítése;
- a szövegbeli régies kifejezések megértése;
- szavak jelentése;
- szólások és közmondások ismerete;
- rokon értelmű kifejezések;

- nyelvhelyességi kérdések.

Értékelés:

Hangos olvasás: 4 pont

A feladat megértése: 4 pont

A feladat megoldása: 12 pont

Kommunikáció: 3 pont

Matematika

Gondolkodási módszerek

- összefüggések felismerése, megfogalmazása;
- nyitott mondatok igazsághalmazának megállapítása;
- szöveges feladatok megoldási módszerének ismerete és alkalmazása;
- számsorozatok folytatása a felismert szabály alapján;
- egyszerű kombinatorikus feladatokban az összes lehetőség megkeresése;
- elemek elhelyezése adott tulajdonságú halmazokba;
- igaz, hamis állítások megfogalmazása, állítások igazságának eldöntése;
- egyszerű logikai feladatok megoldása.

Számtan, algebra

- írásbeli műveletek végzése 1000-es számkörben;
- számok helyes olvasása, írása, azok helyi érték szerinti bontása 1000-es számkörben;
- számok nagyság szerinti összehasonlítása, sorba rendezése;
- helyes műveleti sorrend ismerete több művelet esetén;
- relációs jelek pontos értelmezése, használata;
- tört fogalmának ismerete, a törtrész értelmezése rajzos formában;
- grafikonról, táblázatból adatok olvasása, összefüggések megállapítása.

Geometria

- síkidomok, testek létrehozása adott feltételekkel;
- a kocka és a téglatest tulajdonságainak ismeret (lapok, csúcsok, élek száma);
- feladatok megoldása a tanult mértékegységekkel;
- a téglalap és a négyzet kerületének kiszámítása;
- egyszerű geometriai alakzatok tulajdonságainak ismerete

Értékelés:

A feladat megértése: 6 pont

A feladat megoldása: 14 pont

Kommunikáció: 3 pont

Magyar nyelv és irodalom: 23 pont

Matematika: 23 pont

Beszélgetés: 4 pont

Összes pontszám: 50 pont

A felvételi pontok számítása

TAGOZATOK	TERVEZETT LÉTSZÁM	FELVÉTELI PONTOK SZÁMÍTÁSA			
		HOZOTT	MATEMATIKA	MAGYAR	SZÓBELI
MATEMATIKA	15 FŐ	20%	30%	25%	25%
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS	15 FŐ	20%	30%	25%	25%
ANGOL	30 FŐ	20%	25%	30%	25%
NÉMET NYELV	15 FŐ	20%	25%	30%	25%
INFORMATIKA	15 FŐ	20%	30%	25%	25%
ÉLSPORTOLÓI	16 FŐ	25%	25%	25%	25%
NYOLCÉVFOLYAMOS	30 FŐ	25%	25%	25%	25%

A hozott pontokat a 8. osztályosok esetében a 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi eredményeiből, a közismereti tárgyak (magyar, matematika, történelem, idegen nyelv, földrajz, biológia, kémia, fizika, informatika) osztályzataiból számítjuk. A 4. osztályosok pontszámításának alapja a közismereti tárgyra kapott negyedikes félévi értékelés.

III. Helyi tanterv

Tanított tárgyak és óraszámok

A) A 2019-ben vagy azt megelőzően beiskolázott osztályok számára

A nyolcévfolyamos osztályban tanított tárgyak és óraszámok:

TANTÁRGYAK	5. ÉVF.	6. ÉVF.	7. ÉVF.	8. ÉVF.	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	2	2	2	2	2	1	1	1
IRODALOM	2	3	2	2	3	3	3	3
I. IDEGEN NYELV	5	4	5	4	5	4	3	3
II. IDEGEN NYELV					4	4	4	5
MATEMATIKA	4	4	4	3	4	3	3	4
TÖRTÉNELEM			2	2	2	2	3	3
ERKÖLCSTAN	1	1	1	1				
EMBER- ÉS TÁRSADALOMISMERET, ETIKA								1
LATIN ÖRÖKSÉGÜNK	2	2						
TERMÉSZETISMERET	2	2						
BIOLÓGIA			2	2		2	2	2
FIZIKA			1	3	3	3	3	
KÉMIA			2	2	2	3		
FÖLDRAJZ			2	2	2	2		
ÉNEK-ZENE	1	1	1	1	1	1	1	1
VIZUÁLIS KULTÚRA	1	1	1	1	1	1	1	1
HON- ÉS NÉPISMERET	2	2						
MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET						1		
INFORMATIKA	1	1	1	2	2	1		
TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	1	1	1					1
TESTNEVELÉS	5	5	5	5	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1	1	1	1	1
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ							6	6
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	30	30	33	33	37	37	36	37
TÖRVÉNYI MAXIMUM	30	30	33	33	37	38	37	37

A négyévfolyamos osztályokban tanított tárgyak és heti óraszámok:**Élsportolói osztály:**

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM	3	3	3	3
I. IDEGEN NYELV	4	4	5	5
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	4	3	3	4
TÖRTÉNELEM	2	3	3	3
EMBER- ÉS TÁRSADALOMISMERET, ETIKA				1
BIOLÓGIA		2	2	2
FIZIKA	2	2	3	
KÉMIA	2	2		
FÖLDRAJZ	2	2		
ÉNEK-ZENE	1	1	1	1
VIZUÁLIS KULTÚRA	1	1	1	1
DRÁMA ÉS TÁNC		1		
INFORMATIKA	2			
ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT				1
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			2	4
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	33	34	35	35
TÖRVÉNYI MAXIMUM	35	36	35	35

Angol és német nyelvi tagozat:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM	3	3	3	3
I. IDEGEN NYELV	6	6	5	5
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	4	3	3	4

TÖRTÉNELEM	2	3	3	3
EMBER- ÉS TÁRSADALOMISMERET, ETIKA				1
BIOLÓGIA		2	2	2
FIZIKA	2	2	3	
KÉMIA	2	2		
FÖLDRAJZ	2	2		
ÉNEK-ZENE	1	1	1	1
VIZUÁLIS KULTÚRA	1	1	1	1
DRÁMA ÉS TÁNC		1		
INFORMATIKA	2			
ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT				1
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			4	4
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	35	36	35	35
TÖRVÉNYI MAXIMUM	35	36	35	35

Informatika tagozat:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM	3	3	3	3
I. IDEGEN NYELV	4	4	5	5
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	4	3	3	4
TÖRTÉNELEM	2	3	3	3
EMBER- ÉS TÁRSADALOMISMERET, ETIKA				1
BIOLÓGIA		2	2	2
FIZIKA	2	2	3	
KÉMIA	2	2		
FÖLDRAJZ	2	2		
ÉNEK-ZENE	1	1	1	1
VIZUÁLIS KULTÚRA	1	1	1	1
MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET		1		

INFORMATIKA	4	2	4	4
ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT				1
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			0	0
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	35	36	35	35
TÖRVÉNYI MAXIMUM	35	36	35	35

Természettudományos tagozat:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM	3	3	3	3
I. IDEGEN NYELV	4	4	5	5
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	4	3	3	4
TÖRTÉNELEM	2	3	3	3
EMBER- ÉS TÁRSADALOMISMERET, ETIKA				1
BIOLÓGIA	1	3	2	2
FIZIKA	3	2	3	
KÉMIA	2	3	2	
FÖLDRAJZ	2	2		
ÉNEK-ZENE	1	1	1	1
VIZUÁLIS KULTÚRA	1	1	1	1
DRÁMA ÉS TÁNC		1		
INFORMATIKA	2			
ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT				1
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			2	4
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	35	36	35	35
TÖRVÉNYI MAXIMUM	35	36	35	35

Matematika tagozat:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM	3	3	3	3
I. IDEGEN NYELV	4	4	5	5
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	6	5	5	6
TÖRTÉNELEM	2	3	3	3
EMBER- ÉS TÁRSADALOMISMERET, ETIKA				1
BIOLÓGIA		2	2	2
FIZIKA	2	2	3	
KÉMIA	2	2		
FÖLDRAJZ	2	2		
ÉNEK-ZENE	1	1	1	1
VIZUÁLIS KULTÚRA	1	1	1	1
DRÁMA ÉS TÁNC		1		
INFORMATIKA	2			
ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT				1
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			2	2
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	35	36	35	35
TÖRVÉNYI MAXIMUM	35	36	35	35

Helyi tantervünket a 2019-ben vagy azt megelőzően beiskolázott osztályaink számára az 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 3. és 5. sz. melléklete alapján készítettük el. A kerettantervek tényleges változatait az egyes tantárgyak felsorolásánál tüntetjük fel.

A választott helyi tantervek tantárgyanként – 8 évfolyamos képzés:

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	KERETTANTERV
I. IDEGEN NYELVEK (ANGOL, NÉMET)	KERETTANTERV
II. IDEGEN NYELVEK	KERETTANTERV

MATEMATIKA	KERETTANTERV
TÖRTÉNELEM	KERETTANTERV
ERKÖLCSTAN	KERETTANTERV
LATIN ÖRÖKSÉGÜNK	KERETTANTERV
TERMÉSZETISMERET	KERETTANTERV
BIOLÓGIA	KERETTANTERV B VÁLTOZAT
FIZIKA	KERETTANTERV B VÁLTOZAT
KÉMIA	KERETTANTERV B VÁLTOZAT
FÖLDRAJZ	KERETTANTERV
ÉNEK-ZENE	KERETTANTERV A VÁLTOZAT
VIZUÁLIS KULTÚRA	KERETTANTERV
HON- ÉS NÉPISMERET	KERETTANTERV
DRÁMA ÉS TÁNC	KERETTANTERV A VÁLTOZAT
MOZGÓKÉPKULTÚRA, MÉDIAISMERET	KERETTANTERV
INFORMATIKA	KERETTANTERV
TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	KERETTANTERV
TESTNEVELÉS	KERETTANTERV

A választott helyi tantervek tantárgyanként – 4 évfolyamos képzés:

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	KERETTANTERV
I. IDEGEN NYELV (ANGOL, NÉMET)	KERETTANTERV
NYELVI TAGOZAT (ANGOL, NÉMET)	KERETTANTERV – EMELT
II. IDEGEN NYELVEK	KERETTANTERV
MATEMATIKA	KERETTANTERV
MATEMATIKA – TAGOZAT	KERETTANTERV – EMELT A VÁLTOZAT
TÖRTÉNELEM	KERETTANTERV
EMBER- ÉS TÁRSADALOMISMERET, ETIKA	KERETTANTERV
BIOLÓGIA	KERETTANTERV
BIOLÓGIA TT TAGOZAT	KERETTANTERV B VÁLTOZAT
FIZIKA	KERETTANTERV
FIZIKA TT TAGOZAT	KERETTANTERV B VÁLTOZAT
KÉMIA	KERETTANTERV

KÉMIA TT TAGOZAT	KERETTANTERV B VÁLTOZAT
FÖLDRAJZ	KERETTANTERV
ÉNEK-ZENE	KERETTANTERV A VÁLTOZAT
VIZUÁLIS KULTÚRA	KERETTANTERV
DRÁMA ÉS TÁNC	KERETTANTERV A VÁLTOZAT
MOZGÓKÉPKULTÚRA, MÉDIAISMERET	KERETTANTERV
INFORMATIKA	KERETTANTERV
ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	KERETTANTERV
TESTNEVELÉS	KERETTANTERV

Emelt óraszámú képzés, szabadon tervezhető órák

Az óraszám évfolyamonként általában heti 2 órával magasabb az emelt szinten oktatott tárgyakból, így a 11-12. évfolyamon választható még további heti 2, illetve kémiából 4 óra az emelt szintű érettségire felkészítő tantárgyakból.

A szabadon tervezhető órák felhasználásáról az alábbi táblázat szerint határoztunk:

A nyolcévfolyamos osztályban:

TANTÁRGYAK	5. ÉVF.	6. ÉVF.	7. ÉVF.	8. ÉVF.	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM		1	1		1			
I. IDEGEN NYELV	2	1	2	1	2	1		
II. IDEGEN NYELV					1	1	1	2
MATEMATIKA		1	1		1			1
BIOLÓGIA				1				
FIZIKA				2	1	1	1	
KÉMIA						1		
FÖLDRAJZ			1					
HON- ÉS NÉPISMERET	1	2						
INFORMATIKA	1			1				
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ							4	4
ÖSSZESEN	4	5	5	5	6	4	6	7

A négyévfolyamos képzésben:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
I. IDEGEN NYELV	1	1	2	2
MATEMATIKA	1			1
TÖRTÉNELEM		1		
TAGOZATOS KÉPZÉS	2	2	2	2
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			2	2
ÖSSZESEN	4	4	6	7

B) A 2020-ban és azt követően beiskolázott osztályok számára**A nyolcévfolyamos osztályban tanított tárgyak és óraszámok:**

TANTÁRGYAK	5. ÉVF.	6. ÉVF.	7. ÉVF.	8. ÉVF.	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	2	2	1	1+1	1	1	1+1	1
IRODALOM	2	2	2	2	2+1	3	3	3
I. IDEGEN NYELV	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	4	4
II. IDEGEN NYELV					3+1	3+1	3+1	3+2
MATEMATIKA	4	4	3+1	3	3+1	3	3	3+1
TÖRTÉNELEM	2	2	2	2	2	2	3	3
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK				1				1
ÉTIKA / HIT- ÉS ERKÖLCSTAN	1	1	1	1				
LATIN ÖRÖKSÉGÜNK	0+2	0+2						
TERMÉSZETTUDOMÁNY*	2	2					2*	
BIOLÓGIA			2	1+1	2	3		
FIZIKA			1	2+1	2	3		
KÉMIA			1+1	2	2	1+1		
FÖLDRAJZ			2	1	2	1+1		
ÉNEK-ZENE	2	1	1	1	1	1	0+1	
VIZUÁLIS KULTÚRA	1	1	1	1	1	1	1	
HON- ÉS NÉPISMERET		0+1						
DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ			0+1					1
DIGITÁLIS KULTÚRA	1	1	1	1	2	1	2	

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS	1	1	1					
TESTNEVELÉS	5	5	5	5	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1	1	1	1	1
KÖTÖTT CÉLÚ ÓRAKERET							4	4
<i>KÖTELEZŐ ALAPÓRASZÁM</i>	27	26	28	28	32	32	30	29
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	30	30	32	32	36	36	36	36
<i>SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET</i>	1	2	2	2	2	2	4	5
<i>+2 ÓRA A 8 ÉVFOLYAMOS KÉPZÉSRE</i>	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>MAXIMÁLIS ÓRAKERET</i>	30	30	32	32	36	36	36	36

A négyévfolyamos osztályokban tanított tárgyak és heti óraszámok:

Élsportolói osztály:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM **	2	3	3	3+1
I. IDEGEN NYELV	3+1	3+1	4+1	4+1
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	3+1	3	3	3+1
TÖRTÉNELEM	2	2+1	3	3
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK				1
BIOLÓGIA	3	2		
FIZIKA	2	3		
KÉMIA	1	2		
FÖLDRAJZ	2	1		
ÉNEK-ZENE	1	1	0+1	
VIZUÁLIS KULTÚRA ***	1	1	1	
DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ				1
DIGITÁLIS KULTÚRA	2	1	2	
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
TERMÉSZETTUDOMÁNY *			2	
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			4	4

RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	34	34	34	34
<i>KÖTELEZŐ ALAPÓRASZÁM</i>	32	32	30	29
<i>SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET</i>	2	2	4	5
<i>MAXIMÁLIS ÓRAKERET</i>	34	34	34	34

Angol és német nyelvi tagozat:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM **	2	3	3	3+1
I. IDEGEN NYELV	3+3	3+3	4+1	4+1
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	3+1	3	3	3+1
TÖRTÉNELEM	2	2+1	3	3
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK				1
BIOLÓGIA	3	2		
FIZIKA	2	3		
KÉMIA	1	2		
FÖLDRAJZ	2	1		
ÉNEK-ZENE	1	1	0+1	
VIZUÁLIS KULTÚRA ***	1	1	1	
DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ				1
DIGITÁLIS KULTÚRA	2	1	2	
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
TERMÉSZETTUDOMÁNY *			2	
EMELTSZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			4+2	4+2
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	36	36	36	36
<i>KÖTELEZŐ ALAPÓRASZÁM</i>	32	32	30	29
<i>SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET</i>	2	2	4	5
<i>+ 2 ÓRA TAGOZATOSKÉPZÉS</i>	2	2	2	2
<i>MAXIMÁLIS ÓRAKERET</i>	36	36	36	36

Informatika tagozat:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM **	2	3	3	3+1
I. IDEGEN NYELV	3+1	3+1	4+1	4+1
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	3+1	3+1	3	3+1
TÖRTÉNELEM	2	2+1	3	3
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK				1
BIOLÓGIA	3	2		
FIZIKA	2	3		
KÉMIA	1	2		
FÖLDRAJZ	2	1		
ÉNEK-ZENE	1	1	0+1	
VIZUÁLIS KULTÚRA ***	1	1	1	
DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ				1
DIGITÁLIS KULTÚRA	2+2	1+1	2+2	0+4
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
TERMÉSZETTUDOMÁNY *			2	
EMELTSZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			4	2
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	36	36	36	36
<i>KÖTELEZŐ ALAPÓRASZÁM</i>	32	32	30	29
<i>SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET</i>	2	2	4	5
<i>+ 2 ÓRA TAGOZATOSKÉPZÉS</i>	2	2	2	2
<i>MAXIMÁLIS ÓRAKERET</i>	36	36	36	36

Természettudományos tagozat:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM **	2	3	3	3+1
I. IDEGEN NYELV	3+1	3+1	4+1	4+1
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3

MATEMATIKA	3+1	3	3	3+1
TÖRTÉNELEM	2	2+1	3	3
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK				1
BIOLÓGIA	3	2+1	0+2	
FIZIKA	2+1	3		
KÉMIA	1+1	2+1		
FÖLDRAJZ	2	1		
ÉNEK-ZENE	1	1	0+1	
VIZUÁLIS KULTÚRA***	1	1	1	
DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ				1
DIGITÁLIS KULTÚRA	2	1	2	
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			4+2	4+2
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	36	36	36	36
<i>KÖTELEZŐ ALAPÓRASZÁM</i>	<i>32</i>	<i>32</i>	<i>30</i>	<i>29</i>
<i>SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>+ 2 ÓRA TAGOZATOSKÉPZÉS</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>MAXIMÁLIS ÓRAKERET</i>	<i>36</i>	<i>36</i>	<i>36</i>	<i>36</i>

Matematika tagozat:

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV	1	1	1	1
IRODALOM**	2	3	3	3+1
I. IDEGEN NYELV	3+1	3+1	4+1	4+1
II. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	3+3	3+2	3+2	3+3
TÖRTÉNELEM	2	2+1	3	3
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK				1
BIOLÓGIA	3	2		
FIZIKA	2	3		
KÉMIA	1	2		
FÖLDRAJZ	2	1		

ÉNEK-ZENE	1	1	0+1	
VIZUÁLIS KULTÚRA***	1	1	1	
DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ				1
DIGITÁLIS KULTÚRA	2	1	2	
TESTNEVELÉS	5	5	5	5
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
TERMÉSZETTUDOMÁNY*			2	
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ			4	4
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	36	36	36	36
<i>KÖTELEZŐ ALAPÓRASZÁM</i>	32	32	30	29
<i>SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET</i>	2	2	4	5
<i>+ 2 ÓRA TAGOZATOSKÉPZÉS</i>	2	2	2	2
<i>MAXIMÁLIS ÓRAKERET</i>	36	36	36	36

* Azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámú vagy fakultáción természettudományos tantárgyat a 11. évfolyamon, egy integrált természettudományos tantárgyat, vagy a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyak egyikét kell tanulniuk heti két óra időkeretben.

** Az irodalom tantárgyat 9. évfolyamon csoportbontásban tanulják diákjaink.

*** A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon a vizuális kultúra tantárggyal valósul meg.

Helyi tantervünket a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján készítettük el, a „Kerettanterv az általános iskolák 5-8. és a gimnáziumok 9-12. évfolyamára” dokumentumok felhasználásával. A kerettantervek tényleges változatait az egyes tantárgyak felsorolásánál tüntetjük fel. A szabadon tervezhető órakeretet a pedagógiai programban meghatározottak szerint egyes tantárgyak kötelező óraszám feletti tanítására vagy más oktatási célokra használjuk fel.

A választott helyi tantervek tantárgyanként – 8 évfolyamos képzés:

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	KERETTANTERV
I. IDEGEN NYELVEK (ANGOL, NÉMET)	KERETTANTERV
II. IDEGEN NYELVEK	KERETTANTERV
MATEMATIKA	KERETTANTERV
TÖRTÉNELEM	KERETTANTERV
ÉTIKA	KERETTANTERV
LATIN ÖRÖKSÉGÜNK	HELYI TANTERV
TERMÉSZETTUDOMÁNY	KERETTANTERV
BIOLÓGIA	KERETTANTERV
FIZIKA	KERETTANTERV
KÉMIA	KERETTANTERV
FÖLDRAJZ	KERETTANTERV
ÉNEK-ZENE	KERETTANTERV
VIZUÁLIS KULTÚRA	KERETTANTERV
HON- ÉS NÉPISMERET	KERETTANTERV
DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ	KERETTANTERV
DIGITÁLIS KULTÚRA	KERETTANTERV
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS	KERETTANTERV
TESTNEVELÉS	KERETTANTERV

A 2020-as NAT bevezetése

A 2020-as NAT szabályozása nem támogatja a nyolcévfolyamos gimnáziumi osztályok új tantárgyi struktúrához való csatlakozását, pedig az informatikát felváltó digitális kultúra tantárgy bevezetése és a természettudományos tantárgyak 9-10. évfolyamra történt visszaszorítása ezt indokoltá tenné.

A 2024. május-júniusi érettségi vizsgaidőszaktól kezdődően rendes és előrehozott érettségi vizsgákat kizárólag a 2020-as NAT-ra épülő vizsgakövetelmények alapján tehetnek a tanulók. Ezért az érintett évfolyamokon az érettségi felkészítés a helyi tantervek megfelelő módosításával történik, hogy tanulóink a 2024. évi érettségi vizsgáikra az érvényes vizsgakövetelmények szerint készüljenek fel.

Ezt a célt szolgálja, hogy 2022. szeptember 1-től minden 9. évfolyamos osztályban, felmenő rendszerben bevezetjük a NAT 2020 alapján készült helyi tanterveket:

2022-23		2023-24		2024-2025		2025-26	
NAT12	NAT20	NAT12	NAT20	NAT12	NAT20	NAT12	NAT20
	5.A		5.A		5.A		5.A
	6.A		6.A		6.A		6.A
	7.A		7.A		7.A		7.A
8.A			8.A		8.A		8.A
	9.A		9.A		9.A		9.A
	9.B		9.B		9.B		9.B
	9.C		9.C		9.C		9.C
	9.D		9.D		9.D		9.D
	9.E		9.E		9.E		9.E
10.A			10.A		10.A		10.A
	10.B		10.B		10.B		10.B
	10.C		10.C		10.C		10.C
	10.D		10.D		10.D		10.D
	10.E		10.E		10.E		10.E
11.A		11.A			11.A		11.A
			11.B		11.B		11.B
			11.C		11.C		11.C
			11.D		11.D		11.D
			11.E		11.E		11.E
12.A		12.A		12.A			12.A
12.B		12.B			12.B		12.B
12.C		12.C			12.C		12.C
12.D		12.D			12.D		12.D
12.E		12.E			12.E		12.E

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek kiegészíthetők a kompetenciafejlesztő programcsomagok tankönyveivel, azok teljes, vagy részleges elemeivel.

A tanórai munka tartalma kiegészül a tantárgyakon átívelő projektfeladatok megoldásával. A projektfeladatok megoldásának módszertanát az iskola tudatosan tanítja, fejleszti és gyakoroltatja. A sikeres projektmegoldás érdekében az iskola által preferált tankönyvek kiválasztásának elvei:

- cselekvésközpontú tanulásszervezés,
- mélységelvű tanítás, gyermekközpontú módszertan,
- differenciálás, egyéni tanulási utak,
- kooperációra teret adó tartalom,
- életszerű tartalmak.

Kollégáink szívesen tanítanak korszerű és segédletekkel komplexen ellátott tankönyvcsalád példányaiból. A tantervi előírásokhoz legjobban igazodó kiadványokat iskolánk előnyben részesíti.

A munkaközösségek döntenek arról, hogy az egyes osztályokban mely tankönyvcsalád könyveit rendelik meg azok közül, amelyek a Könyvtárellátó listáján megtalálhatóak.

Választható tárgyak

Az egyéni haladási ütemet, a kialakult speciális érdeklődést és a már megszerzett ismeretek nagyobb ütemű fejlesztését választható tantárgyi órákkal tudjuk biztosítani. Ebben a formában nyílik lehetőség az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészülésre is.

Az alapóránál magasabb tantárgyi óraszámot kínálunk:

- a tagozatos osztályok szervezésekor,
- szakköri foglalkozásra,
- emelt szintű érettségire felkészítő csoport indításával.

Iskolánkban emelt szintű érettségi felkészítést vállalunk:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- matematika,
- informatika,
- digitális kultúra,
- angol nyelv,
- német nyelv,
- olasz nyelv,
- spanyol nyelv,
- francia nyelv,
- testnevelés,
- fizika,
- biológia,
- földrajz,
- kémia tantárgyakból.

A tanulók tudomásul veszik, hogy az alapórán felül választott tantárgyra az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne. Ha a tantárgyat még alapórán is tanulja a diák, akkor az emelt szintű érettségi előkészítőn kapott osztályzatok az alapórásokkal együtt számítanak a félévi és az év végi értékeléskor. A választott tantárgy félévkor módosítható. Az alapórán nem már nem tanult tantárgy értékelése csak akkor kerül a bizonyítványba, ha a diák azt mindkét félévben tanulta.

Tanulásszervezési eljárások

A tanórai munka

A nevelőtestület tagjainak képzettsége, elhivatottsága alapján képes magas színvonalú pedagógiai munkát végezni, a tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlődéséhez megfelelő feltételeket nyújtani. Az eredményességnek ez azonban csak az egyik, bár nagyon fontos feltétele. Szükséges még a tanulók befogadó szándéka, igyekezete és a képességeiknek megfelelően végzett munka. A tanulási

folyamat igényli a legtöbb időt, egyben lehetőséget kínál arra, hogy a tananyagban felhalmozott tudáson túl, annak erkölcsi tartalma, érzelmi üzenete hasson a fejlődő személyiségre.

Olyan tanulásszervezési eljárásokat és módszereket alkalmazunk és jelenítünk meg, amelyek elősegítik a kompetenciaalapú oktatás elterjesztését, az integrált nevelés céljainak megvalósulását.

Az iskola által szorgalmazott oktatásszervezési eljárások:

- projektek szervezése,
- témahetek szervezése,
- kooperatív csoportmunka, pármunka,
- tanórai differenciálás,
- egyénre szabott, személyiségközpontú pedagógia,
- hatékony megismerési és tanulási technikák,
- tevékenységközpontú pedagógiák (drámapedagógia, helyzetgyakorlatok),
- az IKT eszközök mind szélesebb körű beépülése a tanítás és az otthoni felkészülés folyamatába.

A kulcskompetenciák fejlesztését támogató taneszközök:

- fejlesztő és gyakorló kézikönyvek,
- vizsgatréning könyvek, CD-k, szótárak,
- készségfejlesztő programcsomagok, online gyűjtemények,
- a belső hálózaton tárolt digitális oktatási anyagok,
- interaktív tananyagok.

A projektmódszer

A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Olyan ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg. A diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására. A projektmunka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságban felzárkózik maga a

gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A projektmódszerünk egyik fő eredménye, hogy a szakmai készségek fejlesztésén túl az életpálya-építési kompetenciák fejlesztésére is alkalmas, hiszen a tanuló a projektfeladat megoldása során reális önismeretre tesz szert. A sikeres projektmunkához a tanulónak különböző távú célokat kell maga elé tűzni és a célhoz vezető utat operatív szakaszokra bontani.

A projektmunka alapja a mentortanár és tanuló közösen megvalósuló, valóságos tevékenysége. A mentortanárral folytatott folyamatos, feladatorientált munkakapcsolat során a tanuló kommunikációs, együttműködési, problémamegoldó kompetenciája fejlődik az egyéni odafigyelés, a személyre szabott tanári tevékenység eredményeképpen.

A projektfeladatokat a tanulók képességeihez és az azok koordinálásához rendelkezésre álló kapacitásokhoz kell igazítanunk, hiszen minden résztvevő számára fontos, hogy megélje munkájának sikerét. Az elkészült projektmunkák kiállítását még a prezentáció előtt érdemes megszervezni, hogy tanulók megismerhessék egymás munkáit.

Szóbeli és írásbeli számonkérés, a tanulók értékelése

Az írásbeli beszámoltatások formája, rendje, korlátjai, szerepük az értékelésben

A folyamatos tanulás a középiskolai nevelés-oktatás természetes követelménye. Tanulóinknak minden órán számítaniuk kell arra, hogy ismereteikről, jártasságukról, készségük szintjéről számot adjanak. Ennek fontos motiváló és ösztönző szerepe van. Ezért a folyamatos tanulásra készítető, gyakorlati szándékkal íratott munkák és a „röpdolgozatok” koordinálását nem is szorgalmazzuk.

Az írásbeli dolgozatoknak az összefoglaló jellegű, átfogó ismereteket vizsgáló változatait – elvárt hatékonyságukra és súlyukra való tekintettel – a tanulók, a szülők és a tanárok számára egyaránt átláthatóan kell szabályozni. E szabályozás mellett lehetőség nyílik a tanult anyag szintetizálására, jut idő a gyakorlásra és

elérhető, hogy a véletlen egybeesések szülte torlódások miatti fáradtság ne rontsa le a tanulással egyébként megalapozott eredményt.

Ezért kerüljük azt, hogy egy napra több átfogó, összefoglaló vagy témazáró dolgozat essen, törekszünk arra, hogy egy héten belül ne legyen kettőnél több. Fontosnak tartjuk, hogy az ilyen írásbeli munkák várható idejéről a tanulók időben, egy héttel korábban tájékoztatást kapjanak, saját idejük jobb beosztása érdekében is.

Ezeknek a dolgozatoknak a várható idejét, témáját a tanmenetekben is rögzítjük.

Ügyelünk arra, hogy a szóbeli és írásbeli számonkérés aránya ésszerű legyen, minden tanuló jusson megfelelő számú értékelt szóbeli megnyilvánuláshoz, hogy a nyilvánosan elhangzó feleletek, érvelések révén – a szóbeliség gyakorlása mellett – a tananyag részleteinek jobb megértését elősegíteni, a gyakori értelmezésbeli félreértéseket is tisztázni lehessen.

A számonkérés és értékelés eszköztára az IKT eszközök használatával színesedik, illetve bővül. Ez különös jelentőséggel bír az élsportolói osztály esetében, a tananyag-feldolgozás folytonosságának, az ismeretek egymásra épülésének biztosítása szempontjából (pl. házi feladat elküldése e-mailben, vagy a projekt lezárásaként készített prezentáció bemutatása).

Iskolánkban a félévenként előírt érdemjegyek minimuma:

HETI ÓRASZÁM	SZÓBELI	ÍRÁSBELI	ÖSSZES JEGY
1 - 2	1	2	3
3	2	2	4
4 - 5	3	3	6

Természetesen a tantárgy módszertani sajátosságainak figyelembevételével a szóbeli-írásbeli arány megváltozhat. (Pl. idegen nyelv esetén a szóbeli, természettudományos tárgy esetén az írásbeli számonkérések száma jelentősen nagyobb lehet.)

Az egy félévre megállapított osztályzatok száma az élsportolói osztály tanulói esetében lehet alacsonyabb, ha az elegendő a félévi, év végi érdemjegy megállapításához.

Gondot fordítunk arra, hogy minden olyan írásbeli számonkérési formát gyakoroltassunk, amellyel tanítványaink érettségi vizsgán vagy más záróvizsgán találkozhatnak (teszt, esszé, fordítás, számítással megoldható feladat, grafikon, táblázatelemzés stb.).

A félévi és az év végi osztályzatokat a naplóba beírt és a tanuló által ismert jegyek alapján a szaktanár úgy állapítja meg, hogy a jegyek átlagától az osztályzat egy egész jeggyel már nem térhet el. (Például 3,7-es átlag esetén a szaktanár eldönti, hogy közepes (3), vagy jó (4) az osztályzat, de elégségest (2), vagy jelest (5) nem adhat.

Az egész órás iskolai dolgozatok írásának időpontját egy héttel előbb közöljük a tanulókkal, a javítás - értékelés pedig a megíratás után három héten belül megtörténik. Amennyiben ennek valamilyen okból a javító tanár nem tud eleget tenni, akkor az osztályzat csak abban az esetben kerül a naplóba, ha a tanuló ezzel egyetért.

A tanulói teljesítmény értékelése szempontjából különösen mérvadó munkákat legalább az adott tanévet követő egy évig megőrizzük. A szülők kérésére lehetővé tesszük e dolgozatok megtekintését.

Az érettségi vizsgaszabályzat új elemeire való tekintettel tovább bővítjük az írásbeli munkák pontozásának gyakorlatát és meghatározzuk az érdemjeggyé történő átszámítás kulcsait. Ezt a munkaközösségek a tanulói teljesítmények értékelésének szempontjai között rögzítik, és a szaktanárok a tanulókkal, az osztályfőnökök a szülőkkel megismertetik.

Fokozatosan minden tantárgy értékelésében teljessé tesszük azt a gyakorlatot, hogy a feladattal együtt a tanuló tudja: milyen részeredményért, milyen pontszám jár.

Az írásbeli munkákat nemcsak pontszámmal és érdemjeggyel értékeljük, hanem azokat a hiányok, a hibák jelölésével javítjuk.

A tanulóval minden megszerzett érdemjegyét közli a szaktanár, szóbeli felelet esetén rövid értékeléssel. A szülő, a tanuló érdemjegyeiről az elektronikus naplóban tájékozódhat.

A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formái

A tanulók teljesítményének mérése, értékelése és regisztrálása a nevelő-oktató munka fontos része, a pedagógus törvényben rögzített joga és kötelessége. Az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a szaktanár felel. Az értékelés alapelve a fejlesztő támogatás.

Az értékelés alapján nyert információk a diák, a tanár és a szülő tájékoztatására szolgálnak.

Az érdemjegyek, osztályzatok tartalma

Az ötfokozatú értékskálán az alábbi tantárgyi osztályzatokat kaphatja a tanuló:

Jeles – a tantárgyi programban megfogalmazott követelményeknek eleget tesz, rendelkezik a követelmények előírta készségekkel, képességekkel, tud és akar tanulni,

Jó: a tantárgyi követelményeket nem jelentős hiánnyal teljesíti, készségei és képességei időnként bizonytalanok, általában megbízhatóan teljesít,

Közepes: a tantárgyi követelményeknek gyakran hiányosan felel meg, tudása és érdeklődése egyenetlen, készségei és képességei bizonytalanok, ritkán teljesít megbízhatóan,

Elégséges: a tantárgyi követelményeknek hiányosan felel meg, tudása gyenge, műveleteket nem mindig tud készség szinten végezni, teljesítménye a tantárgyi programban való továbbhaladáshoz az alsó határt éri el,

Elégtelen: a tantárgyi programban meghatározott elégséges követelményszintnek nem felel meg, az elvárt készségei, képességei nem alakultak ki, nem képes, illetve nem akar tanulni.

Az osztályzatok megállapításánál az érdemjegyek közül a témazáró dolgozatok súlya a meghatározó, valamint a tudásszintben megmutatkozó javuló tendencia.

Az osztályozhatóság

Az *osztályozás* az adott évfolyam tantárgyi követelményeinek való megfelelés alapján, ill. eredményes tantárgyi osztályozó vizsga alapján történik.

Ha a tanuló igazolt és igazolatlan hiányzásai egy tanítási évben együttesen meghaladják az évi 250 órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát. (20/2012. EMMI rendelet 24. fejezet.)

A tanórák látogatása alól csak a sikeres előrehozott érettségi mentesít.

Az idegen nyelvi előrehozott érettségi letételéhez nem kell a hátralévő évfolyamok anyagából osztályozó vizsgát tenni, ha a tanulónak legalább középfokú, B2 szintű, „C” típusú államilag elismert nyelvvizsgálója van.

Otthoni felkészüléshez előírt feladatok

A hagyományos nevelőmunkában, melyet iskolánk alkalmaz, az otthoni tanulásról nem mondhatunk le, a kötelező olvasmányok, a gyakorlás, házi dolgozatok és a szóbeli feleletekre való felkészülés nem mellőzhető.

A szabályozás alapelveit az alábbiakban határozzuk meg

- Az otthon megtanulandó és elvégzendő feladatokat és azok mennyiségét a szaktanár állapítja meg.
- Valljuk, hogy a jó iskolai teljesítmény egyik fontos összetevője az otthoni felkészülés, amely nem csak a tanórán szerzett ismeretek rögzítését szolgálja, hanem segíti diákjainkat az önálló munkavégzés, a megfelelő időbeosztás és rendszeresség megtanulásában is.
- A házi feladatok kijelölése során tanáraink egyre nagyobb mértékben támaszkodnak a számítógép és az internet adta lehetőségek kihasználására.

- Iskolánkban gyakran alkalmazzuk az otthoni feladatok differenciált kijelölését, amellyel mind a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatását, mind pedig a tehetséges diákok fejlesztését elősegíthetjük.
- A feladott otthoni munka ne igényeljen tantárgyanként 20-25 percnél több munkát.
- Tanáraink törekednek arra, hogy a többi tantárgy követelményeire is tekintettel legyenek és biztosítsák a tanulók egyenletes terhelését a hétköznapokon és a hétvégeken egyaránt.
- Házi dolgozatot irodalomból félévente legfeljebb 2 alkalommal szabad íratni.

Csoportbontás, egyéb foglalkozások

A csoportok kialakításának elveit a tantárgy jellege, az adott munkaközösség állásfoglalása határozza meg. A kialakított csoport osztályfőnöki, illetve szaktanári javaslatra, az igazgató engedélyével változtatható meg. Csoport több osztály, vagy évfolyam tanulóiból is szervezhető. Az első nyelvből – amennyiben ezt a létszám lehetővé teszi – igyekszünk a csoportbontást a tudásszintnek megfelelően kialakítani. A nyolcévfolyamos gimnáziumi képzés során a 11-12. osztályban a csoportbontást a tanulók továbbtanulási szándéka szerint határozzuk meg matematikából. Az emelt szintű érettségire felkészítő csoportok bontásának megvalósítása a jelentkezők létszámától függően lehetséges.

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk a matematikát, az idegen nyelveket, az informatikát, a természettudományos tagozaton a fizikát, kémiát és a biológiát, a kilencedik évfolyamon az irodalmat. Célunk, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a tanulók tudásának megalapozására és a kommunikációs készségek fejlesztésére.

Tanítási órán kívüli iskolai tevékenység

A tanítási órákon kívül is találunk jelentős számban olyan tevékenységet, mely alkalmas a tanulók személyiségjegyeinek mélyebb megismerésére, az iskola által preferált értelmi és érzelmi kapcsolatok megerősítésére.

Igény esetén szervezünk szakköröket is.

Az iskolai rendezvényeknek komoly jelentőséget tulajdonítunk nevelőmunkánkban, ezért a szervezésre és a lebonyolításra nagy figyelmet fordítunk és sok munkát szánunk.

Állandó rendezvényeink az alábbiak:

MEGNEVEZÉS	TARTALOM, CÉL	IDŐPONT
TANÉVNYITÓ	Mozgósítás, áthangolódás segítése	Az első tanítási napon
ISKOLAI ÜNNEPÉLYEK	A nemzeti összetartozás erősítése	Az október 23-át, illetve március 15-ét megelőző tanítási napon
TANULMÁNYI KIRÁNDULÁSOK	Hazánk értékeinek feltárása, megismerése	Szeptember első teljes hetének végén
GÓLYAAVATÓ ÉS GÓLYABÁL	Az új tanulók befogadása, lehetőség a bemutatkozásra	Október végén
AZ ANGOL NYELVI MUNKAKÖZÖSSÉG KARÁCSONYI MŰSORA	Tanulóink angol nyelven előadott műsorszámokkal mutathatják be felkészültségüket	A karácsony előtti utolsó tanítási héten
SZALAGAVATÓ BÁL	Érettségiző osztályaink köszöntése, a végzős diákok táncos bemutatója, bál a szülők és tanárok részvételével	Január első felében
NÉPEK KARNEVÁLJA	Német, spanyol, olasz, orosz, latin és francia nyelven tanuló diákjaink bemutatója	Február első felében
JEDLIK NAPOK	Előadások szekciókban, díjkiosztás az iskolai közösség előtt	Április végén

BALLAGÁS	A végzős évfolyam búcsúzik a tanítási órától, az iskolától	A végzős évfolyam utolsó tanítási napjának délutánján
DIÁKCSERE	A német nyelvet tanuló diákok nyelvtanulásának segítése, idegen kultúrák megismerése	Június, október
KÜLFÖLDI NYELVTANULÁSI PROGRAM	9. és 11. osztályos tanulók kéthetes egyéni vagy csoportos nyelvoktatásban vehetnek részt.	Június - augusztus
ÉVZÁRÓ ÜNNEPÉLY	A tanulói munka iskolai szintű értékelése	A tanév befejezését követően
DÖK-NAP	Közösségfejlesztő programok	Utolsó tanítási nap

A tanítási órán kívüli iskolai és iskolán kívüli programok leggyakoribb formái:

Iskolai szintű összejövetelek: teadélutánok, gólyabál, hangverseny, angol nyelvi munkaközösség karácsonyi műsora, farsang, népek karneválja, DÖK-nap stb.

Énekkar – változó formában és létszámmal (kamarakórus, osztály-énekkar).

Osztályok közösségi programjai: színházlátogatás, tárlatok, kiállítások megtekintése, kirándulások, osztályok karácsonyi ünnepe.

A természettudományi tagozatos csoport tanórán kívüli programjainak szervezésekor olyan iskolán kívüli helyszíneket részesítünk előnyben, amelyek a tanulók érdeklődési köréhez közel állnak (műszaki, természettudományi tárgyú bemutatók, előadások, intézmények látogatása).

A tanulmányi kirándulások alkalmával kulturális, művészeti értékeink, természeti kincseink megismerését, nemzeti parkok felkeresését, megfigyeléseket, terepgyakorlatokat tűzünk ki célul.

A tanulmányi kirándulások szervezésének általános elvei:

Az osztályfőnökök évente egy alkalommal az intézmény éves munkatervében meghatározott időpontban - szeptemberben - osztályaik számára tanulmányi kirándulást szerveznek. Az új osztályok számára kétszer egynapos, a felsőbb

évfolyamokon már két- vagy háromnapos program is szervezhető. A kirándulás tervezett helyét az osztályfőnökök a tanulókkal közösen döntenek el, az alábbi célok figyelembevételével:

5-8. évfolyam

A kiránduláson alkalom nyílik a tanulók természetes érdeklődésének és nyitottságának megőrzése, és továbbfejlesztése mellett, az iskolai szabályok megismertetésére. A tanórán kívüli tanulás, elsajátítás, a társakkal végzett közös tevékenységek élményének és örömeinek megismertetése, megerősítése.

9-10. évfolyam

Az önismeret fejlesztése és a közösségek demokratikus működésének megértését elősegítő alapelvek megismertetése, ismeretek közvetítése a természetről, a társadalomról, a művészetekről, az emberiség és a haza történelméről. Az egészséges, egészségtudatos életmód mindennapi feltételeinek és összetevőinek megismertetése, a környezettudatos viselkedés elveinek elsajátíttatása.

11-12. évfolyam

Az általános műveltséghez szükséges ismeretek átadása, a kulcsfogalmak tartalmának gazdagítása és mélyítése, az önismeret fejlesztése. A szociális képességek fejlesztése, az érzelmi intelligencia mélyítése és gazdagítása, a környezettudatos magatartás és életvitel kialakítása.

A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állóképessége és teljesítménye szoros kapcsolatban van egészségügyi állapotukkal is. Ez is indokolja e mérések fontosságát. Ennek lebonyolítását a tanév rendjében meghatározott módon a testnevelő tanárok végzik, az eredményeket a NETFIT rendszerben rögzítik. A mérések iskolai tapasztalatairól a szülőket, az iskolaorvost, a nevelőtestületet tájékoztatják.

A tanulók jutalmazása, magatartás, szorgalom értékelése

Az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza azt a tanulót, aki

- tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi,
- aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít,
- eredményeivel, tevékenységével hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez,
- eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- kimagasló sportteljesítményt ér el,
- a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez,
- az iskola közösség érdekében kiemelkedő, kötelességén túlmenő segítséget nyújt, szabadidejének feláldozásával az iskolai célok megvalósulását előmozdítja.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. Csoportos jutalmazási formák: jutalomkirándulás, kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatásához).

A jutalmazás formái:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretet adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi dicséret.

Az írásos dicséretet az elektronikus naplóba be kell jegyezni. Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi dicséretét a törzskönyvbe és a bizonyítványba is be kell vezetni. Igazgatói dicsérő oklevelet kap az, aki az év végén kitűnő eredményt ért el, a dicsérő oklevélhez könyv vagy más tárgyjutalom kapcsolódik.

A Jedlik Napon osztjuk ki az alábbi iskolai elismeréseket, kitüntetések

Jedlik Érmét kap, aki a pedagógusok és diákok megítélése alapján is kiemelkedően sokat tett a közösségért, illetve tanulmányi munkája, versenyeredményei alapján erre érdemes.

Vermes Plakettet a természettudományokban kiemelkedő eredményekkel rendelkező diákjaink vehetnek át.

Alapítványi díjat azok a pályázók kaphatnak, akik kiváló tanulmányi eredménnyel, sikeres nyelvvizsgálóval, országos versenyeredményekkel rendelkeznek.

A Jó tanuló – jó sportoló címet azok a diákok nyerhetik el, akik országos, vagy nemzetközi szintű sporteredményeket értek el, és tanulmányi előmenetelük is kiváló.

Takács Attila-díj – a Microsoft Magyarország kezdeményezésére és támogatásával létrejött kitüntetés, amelyet az informatikai tanulmányi versenyeken eredményesen szereplő tanulók vehetnek át.

Az Arany Egér Díjat az iskola informatikai életében legtöbbet tevékenykedő diákjaink jutalmazására hozta létre az informatikai munkaközösség.

A Közművelődésért Díj – az iskolai kulturális programokon jeleskedők, az iskolánk irodalmi, képzőművészeti kiadványának megjelentetéséhez tevékenyen hozzájárulók elismerése.

A Czuczor Gergely-díj a legkiválóbb irodalmárok, alkotók és előadók kitüntetése.

A Talentum Tallér a legtehetségesebb nyolcévfolyamos kisdíjak kitüntetése.

„Green Fingers” Díjat kapnak környezettudatos életmód népszerűsítésében és az ökoiskolai célkitűzések megvalósításában leginkább aktív tanulók.

A magatartás és a szorgalom helyi értékelése

A Jedlik Ányos Gimnáziumban kialakult helyi szokás szerint, az osztályfőnök kéri az osztályközösség véleményét, ezt figyelembe véve elkészíti saját javaslatát, amit

az osztályozó konferencián vitára bocsát. A vélemények meghallgatása után a konferencián dönt.

Pedagógiai gyakorlatunkban a magatartás és a szorgalom megítélése nem teljesen választható el egymástól. Éppen ezért egy fokozatnál nagyobb eltérés iskolánkban csak rendkívül indokolt, kivételes esetben fordul elő. A magatartás minősítésekor elsősorban a magaviselet, a nevelés többi szereplőjéhez való viszony és az iskola által közvetített emberi értékeknek való megfelelés a döntő. A szorgalom értékelésekor a tanuláshoz való hozzáállás, a rendszeresség, a céltudatosság és a kitartás a meghatározó.

Magatartás

Példás (5) magatartású az a tanuló, aki saját munkáját képességeinek megfelelően, pontosan, folyamatosan elvégzi, a közösségben öntevékeny, az órákon aktív, magaviselete kifogástalan az iskolában és iskolán kívül is.

Jó (4) magatartású az a tanuló, aki a rábízott feladatokat pontosan, lelkiismeretesen elvégzi, az órákon tevékeny, hibáit törekszik kijavítani.

Változó (3) magatartású az a tanuló, aki munkáját rendszertelenül, változó színvonalon végzi, viselkedéséért gyakran kell figyelmeztetni, esetleg intőt, vagy megrovást kapott.

Rossz (2) magatartású az a tanuló, aki súlyos hiányosságokkal, megbízhatatlanul végzi iskolai munkáját, igazolatlan mulasztásai a 10 órát meghaladják, viselkedésével az iskola nevelési elveit súlyosan megsérti.

Szorgalom

Példás (5) szorgalmú az a tanuló, aki a tanítási órákra rendszeresen felkészül, azokon aktívan vesz részt, keresi a jó és sikeres tanulási módszereket, céltudatosan műveli magát. Tanulmányi eredménye képességeinek megfelelő.

Jó (4) szorgalmú az a diák, aki tanulmányi kötelezettségét rendszeresen teljesíti, az órákra készül, azokon megfelelő szinten szerepel. Eredményeinek többsége képességeihez igazodik.

Változó (3) szorgalmú az a tanuló, akinek munkája egyenetlen színvonalú, kötelességét többnyire csak figyelmeztetés után teljesíti. Tanulmányi eredménye lényegesen alacsonyabb, mint ami képességei szerint elvárható.

Hanyag (2) minősítést kapjon szorgalmára az a diák, aki tanulmányi munkáját figyelmeztetés ellenére sem végzi az iskolai követelményeknek megfelelő szinten. Két, vagy több tárgyból elégtelen tanuló minősítése akkor is hanyag, ha képességei is akadályozzák a jobb teljesítmény elérésében.

Rossz magatartású, hanyag szorgalmú tanuló ellen - ha mentalitása nem változik – kötelezettsége súlyos elmulasztása miatt nevelőtestületi fegyelmi eljárás indítható.

Az iskolai könyvtár

Könyvtárunk a típusa szerint iskolai, nem nyilvános (22 000 kötet feletti állománnyal), mely az intézmény részeként működik. A könyvállomány tükrözi iskolánk célkitűzéseit, tantárgyi rendszerét. Zöme a könyvtárhelyiségben, szabadpolcon található és kölcsönözhető, de a nagy értékű enciklopédiák és lexikonok, valamint a kis példányszámú, ritkaságszámba menő, keresett kézikönyvek csak helyben olvashatók, jegyzetelhetők. A könyvtár berendezésének kialakítása lehetővé teszi egy-egy csoportnak szakóra keretében DVD-k vetítését vagy csoportos foglalkozásra épülő órák tartását. Délutáni programok rendezéséhez is ideális mikrokörnyezet. A könyvtár olvasói csak az iskola tanulói, illetve dolgozói lehetnek.

Könyvtárunk gyűjtőköre eszköze a pedagógiai program megvalósításának, az iskolai könyvtár kiemelten vesz részt az általános és sajátos pedagógiai program megvalósításában, illetve általános nevelési céljainkban. Állományával segíti a diákok és a pedagógusok felkészülését tanóráikra, illetve az érettségi vizsgákra, ahol biztosítja a szükséges dokumentumok, pl. a verseskötetek, kötelező olvasmányok, növényhatározók, atlaszok stb. használatát is. Kiemelten fontosnak tartjuk a könyvtárostánár segítségével az informatika tantárgy tantervi követelményeiben szereplő könyvtári órák megtartását és a gyűjtőköri

szabályzatban szereplő dokumentumok, valamint a katalógus és a könyvtár – mint rendszer – használatának elsajátítását.

Könyvtárunk szervezeti és működési szabályzata szabályozza a könyvtár működtetésének, működésének, használatának minden elemét, folyamatát és módját. Az iskolai könyvtár állományába csak a könyvtár gyűjtőkörébe tartozó dokumentum vehető fel. A tankönyveket különgyűjteményként (úgynevezett tankönyvtárként) kezeljük.

Az intézmény számára vásárolt dokumentumokat folyamatosan könyvtári nyilvántartásba veszik.

Iskolai könyvtárunk alapfeladatai és kiegészítő feladatai

Iskolánk könyvtárának alapfeladatai – a jogszabályoknak megfelelően – a következők:

- gyűjteményünk folyamatos fejlesztése, feltárása, őrzése, gondozása és rendelkezésre bocsátása;
- tájékoztatás nyújtása a dokumentumokról és a szolgáltatásokról;
- az iskola pedagógiai és könyvtár-pedagógiai programja szerint – a lehetőségek függvényében – tanórai foglalkozások tartása;
- a könyvtári dokumentumok egyéni és csoportos helyben használatának biztosítása;
- a könyvtári dokumentumok kölcsönzése;
- a tartós tankönyvek, segédkönyvek (pl. atlasz) kölcsönzése tanulóink számára;
- az iskola és a könyvtár pedagógiai programjának megfelelően a könyvtári állomány fejlesztése – a tanulók és a pedagógusok igényeinek figyelembevételével.

Iskolánk könyvtárának további – kiegészítő – feladatai a következők:

- a köznevelési törvényben meghatározott egyéb foglalkozások (szakkör, önképzőkör, filmklub stb.) tartása;
- a nevelő-oktató munkához szükséges dokumentumok reprodukálása és (az iskolai Netikett értelmében) egy példányban történő kinyomtatása;

- közvetlen, élőszóbeli tájékoztatás nyújtása a helyi középiskolai és nyilvános (közművelődési) könyvtárak dokumentumairól, állományáról és szolgáltatásairól (kerületi középiskolák, Munkásotthon, FSZEK kerületi fiókok);
- az iskolai könyvtár internetes portáljának folyamatos építése, működtetése; ennek révén más könyvtárak által nyújtott szolgáltatások elérésének közvetítése;
- nyitottság a többi könyvtár felé (esetenként részvétel a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében).

Az állománybővítés fő szempontjai

- A klasszikus szerzők mindhárom műnemhez tartozó kötetei (kötelező és nem kötelező olvasmányok körébe tartozó könyvekből egyaránt), az ajánlott olvasmányok, különös tekintettel az emelt szintű érettségire készülő, fakultációs és a nyolcosztályos gimnáziumi tanulók újonnan jelentkező igényeire;
- egyre több szakkönyv beszerzését teszi szükségessé a természettudományok iránt érdeklődő diákok körében folyamatosan felmerülő igények kielégítése;
- iskolánkban célkitűzés, hogy minden érettségizett tanulónk rendelkezzen középfokú állami nyelvvizsgával az első idegen nyelvből, és lehetőleg minél több tanuló tegyen ilyen vizsgát a második idegen nyelvből is. Ezért nagy hangsúlyt kell fektetnünk a felkészülésüket segítő könyvtári kínálat bővítésére (könyvek, tesztkönyvek, kétnyelvű zseb-, közép- és nagyszótárak az iskolában tanított nyelvekből, egynyelvű (értelmező jellegű) szótárak a világnyelvekből, egy-két szakszótár, pl. idegenforgalmi, gazdasági, informatikai, sajtónyelvi tárgykörben).

A középszintű érettségi vizsga témakörei

Az alábbi tantárgyak középszintű érettségi vizsga követelményeit az iskola helyi tantervében rögzítjük, forrásul az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló *40/2002. (V. 24.) OM rendelet* szolgált, amely tartalmazza még az egyes tantárgyak

---

részletes vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását, továbbá a középszintű, illetve az emelt szintű érettségi vizsga témaköreit.

A módosítás előtti, a 2012-es NAT szerint tanulóknak a 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben szabályozott és alább közölt részletes vizsgakövetelmények szerint kell érettségi vizsgát tenniük.

Magyar nyelv és irodalom

1. MAGYAR NYELV

- Kommunikáció
- A magyar nyelv története
- Ember és nyelvhasználat
- A nyelvi szintek
- A szöveg
- A retorika alapjai
- Stílus és jelentés

2. IRODALOM

2. 1. Szerzők, művek

- Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők
- Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők
- Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők
- Művek a világirodalomból
- Színház és dráma
- Az irodalom határterületei
- Regionális kultúra, interkulturális jelenségek, a határon túli irodalom

2. 2. Értelmezési szintek, megközelítések

- Témák, motívumok
- Műfajok, poétika
- Korszakok, stílustörténet
- Irodalomtörténet

Történelem

- Az ókor és kultúrája
- A középkor
- A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
- Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
- Magyarország a kora újkorban
- A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
- A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
- A világháborúk kora
- Magyarország a világháborúk korában
- A jelenkor (1945-től napjainkig)
- Magyarország 1945-től a rendszerváltásig
- Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

Idegen nyelvek: (angol, német, francia, spanyol, olasz, orosz)

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika
- Gazdaság

Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

- Halmazok
- Matematikai logika

- Kombinatorika
- Gráfok

2. Számelmélet, algebra

- Alapműveletek
- A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
- Racionális és irracionális számok
- Valós számok
- Hatvány, gyök, logaritmus
- Betűkifejezések
- Arányosság
- Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek
- Középértékek, egyenlőtlenségek

3. Függvények, az analízis elemei

- A függvény
- Egyváltozós valós függvények
- Sorozatok

4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- Elemi Geometria
- Geometriai transzformációk
- Síkbeli és térbeli alakzatok
- Vektorok síkban és térben
- Trigonometria
- Koordinátageometria
- Kerület, terület
- Felszín, térfogat

5. Valószínűség-számítás, statisztika

- Leíró statisztika
- A valószínűség-számítás elemei

Fizika

1. Mechanika

- Newton törvényei
- Pontszerű és merev test egyensúlya
- Mozgásfajták
- Munka, energia
- Folyadékok és gázok mechanikája

2. Hőtan, termodinamika

- Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
- Hőtágulás
- Állapotegyenletek,
- Az ideális gáz kinetikus modellje
- Energia-megmaradás hőtani folyamatokban
- Kalorimetria
- Halmazállapot-változások
- A termodinamika II. főtétele

3. Elektromos és mágneses kölcsönhatás

- Elektromos mező
- Egyenáram
- Az időben állandó mágneses mező
- Az időben változó mágneses mező
- Elektromágneses hullámok
- Fény, mint elektromágneses hullám

4. Atomfizika, magfizika

- Az anyag szerkezete
- Az atom szerkezete
- Az atommagban lejátszódó jelenségek
- Sugárvédelem
- Elemi részek

5. Gravitáció, csillagászat

- A gravitációs mező
- Csillagászat

6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

- A fizikatörténet fontosabb személyiségei
- Felfedezések, találmányok, elméletek

Kémia

1. Általános kémia

- Atomszerkezet
- Kémiai kötések
- Molekulák, összetett ionok
- Anyagi halmazok
- Kémiai átalakulások

2. Szervetlen kémia

- Hidrogén
- Nemesgázok
- Halogénelemek és vegyületek
- Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
- A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
- A széncsoport elemei és vegyületeik
- Fémek

3. Szerves kémia

- A szerves vegyületek általános jellemzői
- Szénhidrogének
- Halogéntartalmú szénhidrogének
- Oxigéntartalmú szerves vegyületek
- Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
- Szénhidrátok
- Fehérjék
- Nukleinsavak

- Műanyagok
- Energiagazdálkodás

4. Kémiai számítások

- Az anyagmennyiség
- Gázok
- Oldatok, elegyek, keverékek
- Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban
- Termokémia
- Kémiai egyensúly
- Kémhatás
- Elektrokémia

Biológia

1. Bevezetés a biológiába

- A biológia tudománya
- Az élet jellemzői
- Fizikai, kémiai alapismeretek

2. Egyed alatti szerveződési szint

- Szervetlen és szerves alkotóelemek
- Az anyagcsere folyamatai
- Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)

3. Az egyed szerveződési szintje

- Nem sejtes rendszerek
- Önálló sejtek
- Többsejtűség
- Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

4. Az emberi szervezet

- Homeosztázis
- Kültakaró
- Mozgás

- A táplálkozás
- A légzés
- Az anyagszállítás
- A kiválasztás
- A szabályozás
- Szaporodás és egyedfejlődés

5. Egyed feletti szerveződési szintek

- Populáció
- Életközösségek (élőhely típusok)
- Bioszféra
- Ökoszisztéma
- Környezet- és természetvédelem

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

- Molekuláris genetika
- Mendeli genetika
- Populációgenetika és evolúciós folyamatok
- A bioszféra evolúciója

Földrajz

1. Térképi ismeretek

- A térképi ábrázolás
- Tájékozódás a térképen és a térképpel
- Távérzékelés és térinformatika

2. Kozmikus környezetünk.

- A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem
- A Nap és kísérői.
- A Föld és mozgásai.
- Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében

3. A geoszférák földrajza

- A kőzetburok
- A levegőburok

- A vízburok földrajza
- A talaj
- A geoszférák kölcsönhatásai

4. A földrajzi övezetesség

- A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
- A vízszintes földrajzi övezetesség
- Az egyes övezetek egyedi jellemzői
- A függőleges földrajzi övezetesség

5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején

- A népesség földrajzi jellemzői
- Településtípusok, urbanizáció

6. A világgazdaság jellemző folyamatai

- A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
- Integrációs folyamatok
- A globalizáció
- A monetáris világ

7. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

- A Kárpát-medence természet- és társadalom-földrajzi sajátosságai
- Magyarország természeti adottságai
- Magyarország társadalmi jellemzői
- A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
- A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- Magyarország környezeti állapota
- Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában

- Európa általános természetföldrajzi képe
- Európa általános társadalom-földrajzi képe

- Az Európai Unió
- A területi fejlettség különbségei Európában
- Kelet-Európa

9. Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői

- A kontinensek általános természet- és társadalom-földrajzi képe
- Ázsia földrajza
- Ausztrália és Óceánia földrajza
- A Sarkvidék földrajza
- Afrika földrajza
- Amerika földrajza

10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

- A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
- A demográfiai és urbanizációs válság
- Élelmezési válság
- A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
- A környezet-és a természetvédelem feladatai

Informatika

1. Információs társadalom

- A kommunikáció
- Információ és társadalom

2. Informatikai alapismeretek - hardver

- Jelátalakítás és kódolás
- A számítógép felépítése
- Munkavédelem és ergonómia

3. Informatikai alapismeretek - szoftver

- Az operációs rendszer és főbb feladatai

4. Szövegszerkesztés

- A szövegszerkesztő használata
- Szövegszerkesztési alapok
- Szövegjavítási funkciók
- Táblázatok és objektumok a szövegben

5. Táblázatkezelés

- A táblázatkezelő használata
- A táblázatok felépítése
- Adatok a táblázatokban
- Táblázatformázás
- Diagramok és egyéb objektumok

6. Adatbázis-kezelés

- Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- Az adatbázis-kezelő program interaktív használata
- Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
- Képernyő és nyomtatási formátumok

7. Információs hálózati szolgáltatások

- Kommunikáció az Interneten
- Weblapkészítés

8. Prezentáció és grafika

- Prezentáció
- Grafika

9. Könyvtárhasználat

- Könyvtárak
- Információ-keresés
- Forráshasználat

Ének-zene

1) REPRODUKÁLÁS

1. 1. Éneklés

- Népzene
- Műzene

1. 2. Műelemzés

- Népzene
- Műzene

2) BEFOGADÁS

2. 1. Zenetörténet

- Népzene
- Műzene

2. 2. Zenefelismerés

- Népzene
- Műzene

2. 3. Zeneelmélet

2. 4. Dallamírás

Vizuális kultúra

A) ALKOTÁS

1. Vizuális eszközök

1. 1. Vizuális nyelv

- A vizuális nyelv alapelemei
- A vizuális nyelvi elemek viszonyai
- Vizuális nyelv és kontextus

1.2 Technikák

2. Tevékenység szintek

2.1 Ábrázolás, látványértelmezés

- Formaértelmezés

- Térértelmezés
- Színértelmezés
- Mozgásértelmezés

2.2 Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás

B) BEFOGADÁS

1. Vizuális eszközök

- Megjelenítés sajátosságai
- Technikák

2. Tevékenységterületek

- Vizuális kommunikáció
- Tárgy- és környezetkultúra
- Kifejezés és képzőművészet

Ember- és társadalomismeret, etika

- Az ember, mint biológiai, társadalmi és szellemi lény
- Az ember, mint meghatározott és szabad, értékelő és erkölcsi lény
- Szokás, erkölcs és jog
- Az ember közvetlen környezete: család, párkapcsolat, barátság, közösségi kapcsolatok
- A mi kis ügyeink
- Gazdaság, a munka világa, pályaorientáció
- Társadalmi rétegződés és társadalmi mobilizáció
- A közélet és a politika világa
- Hovatartozásaink: szülő- és lakóhelyünk, hazánk és Európa, magyarságunk és európaiságunk
- Életszínvonal, életmód, az élet minősége, boldogulás és boldogság
- Globális gazdasági, társadalmi és erkölcsi kihívások

Dráma

- Színház- és drámatörténet
- Színház- és drámaelmélet
- Színházi műfajok
- Drámajáték
- Mozcás, tánc- és mozgásszínházi ismeretek
- Bábjáték
- Beszéd, vers- és prózamondás, egyéni vagy közös daléneklés

Testnevelés

A) Elméleti ismeretek

- Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- A harmonikus testi fejlődés
- A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
- A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- Gimnasztikai ismeretek
- Atlétika
- Torna
- Zenés-táncos mozgásformák
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési- és sport játékok
- Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

B) Gyakorlati ismeretek

- Gimnasztika
- Atlétika
- Torna
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás

- Testnevelési- és sport játékok

A módosított, **2020-as NAT szerint tanulók** előrehozott, illetve az azt követő szintemelő, vagy pótló vizsgái a vizsgaszabályzat 3. mellékleteként bevezetett új általános követelmények, és az ezekhez kapcsolódó új részletes követelmények szerint folynak majd.

Magyar nyelv és irodalom

1. MAGYAR NYELV

- 1. Kommunikáció
- 2. A magyar nyelv története
- 3. Ember és nyelvhasználat
- 4. A nyelvi szintek
- 5. A szöveg
- 6. A retorika alapjai
- 7. Stílus és jelentés
- 8. Digitális kommunikáció

2. IRODALOM

2. 1. Szerzők, művek

- Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők
- Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig.
Választható szerzők
- Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából.
Választható szerzők
- Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból
- Művek a kortárs magyar irodalomból
- Művek a világirodalomból
- Színház és dráma
- Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

2. 2. Értelmezési szintek, megközelítések

- Témák, motívumok, toposzok
- Műfajok, poétika
- Korszakok, stílustörténet
- Irodalomtörténet

Történelem

1. Az ókor

- Politika
- Ókori civilizációk
- Vallások

2. A középkor

- Az iszlám világ
- Gazdaság, társadalom, állam
- Egyház és kultúra Európában és Magyarországon
- Magyar őstörténet és honfoglalás
- A keresztény államalapítás és az Árpád-kor
- A vegyesházi királyok kora

3. A kora újkor

- A földrajzi felfedezések és következményeik
- A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon
- Törökellenes és rendi küzdelmek
- Erdély
- Magyarország a Habsburg Birodalomban
- A felvilágosodás

4. Az újkor

- Politikai eszmék
- Az ipari forradalom első hulláma
- A reformkor
- A forradalom és szabadságharc

- Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon
- A szocializmus
- Polgári állam, nagyhatalmi törekvések
- A dualizmus kora
- A nemzetiségi kérdés Magyarországon

5. A világháborúk kora

- Az első világháború
- Politikai változások a háború után
- Párizs környéki békék
- Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között
- Politika és gazdaság Magyarországon
- Társadalom és életmód Magyarországon
- A második világháború
- Magyarország a második világháborúban
- A holokauszt Európában és Magyarországon
- Magyarország pusztulása

6. A hidegháború kora

- A hidegháború kora
- A kétpólusú világ felbomlása
- A kommunista diktatúra kiépítése és működése
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A kádári diktatúra
- A rendszerváltoztatás Magyarországon

7. A jelenkor

- Nemzetközi együttműködés, globális világ
- Politikai intézmények
- Nemzet

Állampolgári ismeretek

- A család, a családi szocializáció

- A család gazdálkodása és pénzügyei
- Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás
- Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem
- A magyar állam intézményei
- Az állam gazdasági szerepvállalása
- A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése
- Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem
- Bankrendszer, hitelfelvétel
- Vállalkozás és vállalat

Élő idegen nyelv

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika
- Gazdaság

Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

- Halmazok
- Matematikai logika
- Kombinatorika
- Gráfok

2. Számelmélet, algebra

- Alapműveletek
- A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
- Racionális és irracionális számok
- Valós számok
- Hatvány, gyök, logaritmus
- Betűkifejezések
- Arányosság
- Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek
- Középértékek, egyenlőtlenségek

3. Függvények, az analízis elemei

- A függvény
- Egyváltozós valós függvények
- Sorozatok
- Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei

4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- Elemi Geometria
- Geometriai transzformációk
- Síkbeli és térbeli alakzatok
- Vektorok síkban és térben
- Trigonometria
- Koordinátageometria
- Kerület, terület
- Felszín, térfogat

5. Valószínűség-számítás, statisztika

- Leíró statisztika
- A valószínűség-számítás elemei

Digitális kultúra

1. Szövegszerkesztés

- A szövegszerkesztő használata

- Szövegjavítási funkciók
- Szövegszerkesztési alapok
- Táblázatok és objektumok a szövegben

2. Számítógépes grafika és képszerkesztés

- Grafika
- A rasztergrafika
- A vektorgrafika
- Képek feldolgozása

3. Bemutatókészítés

- Bemutatókészítés

4. Táblázatkezelés

- A táblázatkezelő használata
- A táblázat szerkezete
- Adatok a táblázatokban
- Táblázatformázás
- Diagramok és egyéb objektumok

5. Adatbázis-kezelés

- Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- Az adatbázis szerkezete és kialakítása
- Adatbázis-kezelési műveletek

5. Publikálás a világhálón

- Webhely felépítése
- Webdokumentum tartalma
- Webdokumentum formázása

6. Algoritmizálás, adatmodellezés

- Adatszerkezetek, adat be- és kivitel
- Algoritmusleíró eszközök
- Elemi algoritmusok
- Rekurzió

7. A programozás eszközei

- Programozási nyelv
- Programfejlesztés és környezet

Biológia

1. Bevezetés a biológiába

- A biológia tudománya
- Fizikai, kémiai alapismeretek

2. Egyed alatti szerveződési szint

- Szervetlen és szerves alkotóelemek
- Az anyagcsere folyamatai
- Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)

3. Az egyed szerveződési szintje

- Nem sejtes rendszerek
- Önálló sejtek
- Többsejtűség
- Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

4. Az emberi szervezet

- Homeosztázis, rendszerszemlélet
- Kültakaró
- Mozgás
- A táplálkozás

- A légzés
- Az anyagszállítás
- A kiválasztás
- A szabályozás
- Szaporodás és egyedfejlődés

5. Egyed feletti szerveződési szintek

- Populáció
- Életközösségek (élőhely típusok)
- Bioszféra
- Ökoszisztéma
- Környezet- és természetvédelem

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

- Molekuláris genetika
- Mendeli genetika
- Evolúció
- A bioszféra evolúciója

Fizika

1. Mozgás és egyensúly

- Egyszerű mozgások
- Összetett mozgások
- Ismétlődő mozgások
- Dinamika, a közlekedés és sportolás fizikája
- Gépek

2. Energia, munka, hő

- Munka, energia

- A melegítés és hűtés következményei

3. *Víz, levegő, környezet*

- Víz, levegő
- Környezet

4. *Elektromosság*

- Szikrák, villámok
- Elektromosság a környezetünkben
- Generátorok és motorok

5. *Hullámok, kommunikáció, fény*

- A hullámok szerepe a kommunikációban
- Képek és látás

6. *Atomfizika, magfizika*

- Az atomok és a fény
- Az atommag szerkezete

7. *A Világegyetem megismerése*

- A gravitációs mező
- Csillagászat

8. *Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek*

- A fizikatörténet fontosabb személyei
- Felfedezések, találmányok, elméletek
- A jelen kihívásai

Földrajz

1. *Tájékozódás a földrajzi térben*

- A térkép
- Tájékozódás a térképen és a térképpel
- Távérzékelés és térinformatika

2. *Tájékozódás a kozmikus térben és az időben*

- A Világegyetem

- A Nap és kísérői.
- A Föld és mozgásai.
- Az űrkutatás

3. A geoszférák földrajza

- A kőzetburok földrajza
- A levegőburok földrajza
- A vízburok földrajza

4. A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség

- A földfelszín formálódása
- A külső erők felszínformáló tevékenysége
- A talaj
- A geoszférák közötti kapcsolatok
- A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
- A vízszintes földrajzi övezetesség
- A függőleges földrajzi övezetesség
- A geoszférák fejlődése a múltban, földtörténet

5. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században

- A népesség földrajzi jellemzői
- Településtípusok, urbanizáció

6. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig

- A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
- Integrációs folyamatok
- A globalizáció
- A monetáris világ

7. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

- A Kárpát-medence természet- és társadalom-földrajzi sajátosságai
- Magyarország természeti adottságai
- Magyarország társadalmi jellemzői
- A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe

- A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- Magyarország környezeti állapota
- Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

8. Európa földrajza

- Európa általános természetföldrajzi képe
- Európa általános társadalom-földrajzi képe
- Az Európai Unió
- Európa regionális földrajza

9. Az Európán kívüli kontinensek földrajza

- A kontinensek általános természet- és társadalom-földrajzi képe
- Ázsia földrajza
- Ausztrália és Óceánia földrajza
- A Sarkvidék földrajza
- Afrika földrajza
- Amerika földrajza

10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

- A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
- A demográfiai és urbanizációs problémák
- Élelmezés és egészség
- A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
- A környezet-és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása

Kémia

1. Általános kémia

- Atomszerkezet
- Kémiai kötések
- Molekulák, összetett ionok
- Anyagi halmazok

- Kémiai átalakulások

2. Szervetlen kémia

- Hidrogén
- Nemesgázok
- Halogénelemek és vegyületek
- Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
- A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
- A széncsoport elemei és vegyületeik
- Fémek

3. Szerves kémia

- A szerves vegyületek általános jellemzői
- Szénhidrogének
- Halogéntartalmú szerves vegyületek
- Oxigéntartalmú szerves vegyületek
- Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
- Szénhidrátok
- Fehérjék
- Nukleinsavak
- Műanyagok
- Energiagazdálkodás

4. Kémiai számítások

- Az anyagmennyiség
- Gázok
- Oldatok, elegyek, keverékek
- Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban
- Termokémia
- Kémiai egyensúly
- Kémhatás
- Elektrokémia

Ének-zene

1. Reprodukálás

- Éneklés
- Műelemzés

2. Befogadás

- Zenetörténet
- Zenefelismerés
- Zeneelmélet
- Dallamírás

3. Zenei alkotótevékenység

- Dallamalkotás

Vizuális kultúra

A) ALKOTÁS

1. Vizuális eszközök

1.1. Vizuális nyelv

- A vizuális nyelv alapelemei
- A vizuális nyelvi elemek viszonyai

1.2 Technikák

- Rajzolás
- Festés, kollázs, nyomtatás
- Makettezés, modellezés
- Plasztika
- Digitális képalkotás

2. Tevékenység szintek

2.1 Ábrázolás, látványértelmezés

- Formaértelmezés
- Térértelmezés
- Színértelmezés
- Mozgásértelmezés

2.2 Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás

- Térviszonyok, kompozíció
- Színhatás
- Érzelmek
- Folyamat, mozgás, idő
- Kép és szöveg
- Vizuális információ
- Tárgyak és környezet

B) BEFOGADÁS

1. Vizuális eszközök

- Megjelenítés sajátosságai
- Technikák

2. Tevékenységterületek

- Vizuális kommunikáció
- Tárgy- és környezetkultúra
- Kifejezés és képzőművészet

Dráma

- Színház- és drámatörténet
- Színház- és drámaelmélet
- Színházi műfajok
- Drámajáték
- Mozgás, tánc- és mozgásszínházi ismeretek
- Bábjáték
- Színpadi beszéd, vers- és prózamondás, egyéni vagy közös daléneklés, színjátékos gyakorlat

---

Testnevelés

A) Elméleti ismeretek

- Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- A harmonikus testi fejlődés
- A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
- A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- Gimnasztikai ismeretek
- Atlétika
- Torna
- Zenés-táncos mozgásformák
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési- és sport játékok
- Alternatív környezetben űzhető sportok és mozgásformák

B) Gyakorlati ismeretek

- Gimnasztika
- Atlétika
- Torna
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési- és sportjátékok

IV. Záró rendelkezések

Pedagógiai programunk nyilvánosságra hozatala

A dokumentumot a fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

A pedagógiai program hatálybalépése és felülvizsgálata

Iskolánk nevelőtestülete a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította. A módosítások bevezetése *2022. szeptember 1.* napjától történik felmenő rendszerben.

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai program módosítását *az intézmény diákönkormányzata* véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Budapest, 2022. _____

_____
a diákönkormányzat képviselője

A pedagógiai program módosítását *a szülői munkaközösség* megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői munkaközösség a véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Budapest, 2022. _____

_____
a szülői munkaközösség képviselője

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai program módosítását az intézmény nevelőtestülete 2022. augusztus 31. napján tartott értekezletén elfogadta.

Budapest, 2022. augusztus 31.

---

hitelesítő nevelőtestületi tag

---

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Budapest, 2022. augusztus 31.

Bese Benő
intézményvezető

P. H.

Egyetértési nyilatkozat

A Jedlik Ányos Gimnázium fenntartója, a Dél-Pesti Tankerületi Központ képviselőjében nyilatkozom, hogy a gimnázium nevelőtestülete által 2022. augusztus 31-én elfogadott, módosított Pedagógiai Programban foglaltakkal egyetértek.

Budapest, 2022. _____

_____
Tóth János
tankerületi igazgató